Al·licli
QUADERNS DE L'ENSENYAMENT DEL PAÍS VALENCIÀ
ÈPOCA IV - N.º 176
Desembre 2003 - Gener 2004

Esteban González Pons, conseller d'Educació / M. CABANILLAS

Els pressupostos educatius del Consell provocaran més privatitzacions

Educació manté en 2004 els errors i desequilibris dels anys anteriors

La proposta de pressupostos del Govern valencià del Partit Popular per a 2004 és continuista i desequilibrada, una tònica que repeteix la dels anteriors exercicis. Una clau per a la interpretació global és que en ells no es conté cap mesura relacionada directament amb la Llei de la Qualitat (LOCE), la qual, dos anys després de ser aprovada, no disposa pressupostàriament de cap concreció.

Com ha vingut defensant en anteriors exercicis pressupostaris, STEPV-Iv reivindica uns pressupostos realistes i valents que atenguen totes les necessitats del servei públic d'educació, tant pel que fa a la dignificació del professorat com per a millorar la dotació dels recursos per a l'atenció de l'alumnat.

Els pressupostos per a 2004 són continuïstes perquè segueixen sense respondre a problemes com la formació de les persones adultes, les retribucions del professorat, els plans d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives o la finalització de les construccions escolars necessàries per a implantar la LOGSE en les condicions degudes.

També són uns pressupostos desequilibrats. Calia un gran esforç per aplicar la LOGSE en condicions i amb lleialtat a l'esperit i a la lletra de la Llei, però han passat dues legislatures i encara no s'ha fet. El Govern sí que ha materialitzat en canvi d'altres projectes com la concertació total en el nivell no obligatori d'Educació Infantil o la generalització dels concerts econòmics amb la totalitat de centres privats d'Educació Secundària Obligatòria o les altíssimes inversions en projectes faraònics d'oci i turisme.

PÀGINES 4, 5 i 6

Les juntes de personal reclamen la màxima atenció de la Generalitat

L'atenció a la salut i la seguretat dels treballadors, una prioritat de l'STEPV

A proposta de l'STEPV, el comité de seguretat i salut laboral de València ha aprovat una resolució que exigeix l'activació efectiva dels Serveis de Prevenció de Riscsos Laborals a l'ensenyament. Així mateix s'insta l'Administració per a que la comissió sectorial de seguretat i salut desenvolupe el mapa de riscos laborals i la Llei de Prevenció. El text també ha estat aprovat per les tres juntes de personal docent no universitari del País Valencià. Entre altres aspectes, la resolució planteja la urgència de celebrar una entrevista amb els màxims responsables de la Conselleria d'Educació.

Totes les organitzacions sindicals estan comprometses en instar la Generalitat a respectar el marc legal que protegeix la seguretat i salut dels treballadors i treballadores de l'ensenyament i a exigir-li les responsabilidats que es deriven del seu incompliment.

Primeres concrecions

Els delegats i delegades de salud laboral del Sindicat estan dedicats a la organització interna d'aquesta àrea de treball i han desplegat una notable activitat en els centres de treball. També estan exigint a l'Administració que assumisca les seues obligacions i compromisos legals en matèria de Seguretat i Salut Laboral.

L'Administració ha acceptat les demandes sindicals d'iniciar al si de la comissió sectorial de Seguretat i Salut Laboral el disseny del mapa de riscos laborals del sector, coordinar els comités de Seguretat i Salut Laboral de València, Castelló i Alacant i concretar el nombre de delegats i delegades de prevenció de les tres circunscripcions. També contempla la creació del conjunt de places que resten per completar el desenvolupament de tots els serveis de prevenció de riscos laborals i dotar-les de personal, mitjançant el mecanisme de provisió de llocs de treball establit en les borses de treball.

Els compromisos adquirits per l'Administració a través del secretari autonòmic, Maximiliano Caturla, van acompanyats d'un calendari precís que ha de garantir el compliment dels acords.

Totes les organitzacions sindicals (STEPV-IV, CCOO-PV, UGT-PV, ANPE-CV i CSI-CSIF) han mostrat la seua satisfacció i han desconvocat les mesures de pressió anunciades perquè s'ha resolt una demanda que s'arrossegava des de feia més de dos anys. Les juntes de personal de les tres províncies, així com el comité de seguretat i salut laboral de Valencia han aprovat una la resolució de denúncia, "Per la seguretat i la salut a l'ensenyament".

Àmplia informació sobre Salut Laboral i entrevista amb María José Blanco, experta en mobbing.
PÀGINES 10 i 11.

SUMARI

6 Pendents d'aprovació les retribucions dels docents per al 2004

9 Debat sobre la jornada contínua

13 Ensenyament privat: Negociació de les plantilles d'Infantil

14 El PAS de la Universitat vol l'homologació

Religió obligatòria? no, gràcies

SUPLEMENT SOBRE LA CAMPANYA DE L'STEPV EN PÀGINES CENTRALS

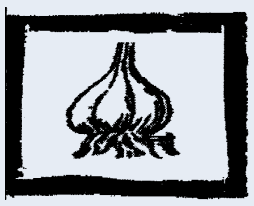

L'all...

Per a les persones que cada dia se n'aprofiten de la seua situació dominant al treball, a casa, a les organitzacions social i fan la vida impossible a les persones que les envolten.
En especial als que exerceixen la violència moral i física contra les dones.

...i l'oli

Per als qui han assumit un compromís personal i col·lectiu en la lluita contra l'assetjament en el treball, una de les formes més cruels de dominació sobre els sers humans.

EDITORIAL

Any nou, reptes nous

En desembre, pressupostos. És la nadalenca habitual. I darrere de la cançoneta, la sorpresa esperada. Enguany l'educació tampoc serà una prioritat i els pressupostos tornaran a marcar la vida de les persones i els centres de treball durant 366 dies. Tindrem un dos per cent d'augment, arreplegarem alguna coseta en les pagues, continuarem patint per a garantir que els centres arriben a final de trimestre, molts centres seguiran sense construir... Com sempre.

L'any acaba i amb ell se'n van, entre d'altres, Manuel Vázquez Montalbán o Miquel Martí i Pol, ments lúcides que durant tants anys ens han acompanyat i ens han ajudat a entendre millor la societat on vivim. I també se'n va una llarga relació de dones, víctimes de la mal anomenada violència domèstica, una de tantes violències que suporten només per ser dones.

Amb 2003 també finalitza un any de guerra, que continua, i moltes il·lusions sobre un món més just i solidari que esclata per la dèria d'uns governants que han demostrat el seu menyspreu a la voluntat popular i a l'estat de Dret.

S'ha celebrat el XXV aniversari de la Constitució. I el XXI de l'Estatut d'Autonomia. I el XX de la Llei d'Ús. I els trenta anys de la Confederació d'STEs. I tants altres aniversaris que ens recorden el camí recorregut i el que encara ens queda per fer.

Nosaltres començarem un any nou amb la mateixa voluntat de seguir treballant com fins ara, contra la privatització de l'ensenyament, per una escola pública laica i de qualitat. Assumirem nous reptes com la millora de la nostra salut, trobarem forces renovades i seguirem lluitant per la pau, per la solidaritat i per tantes altres coses. Mentrestant, bon any a tots i a totes.

All-i-oli
QUADERNS DE L'ENSENYAMENT DEL PAÍS VALENCIÀ

ÈPOCA IV - N.º 176. Desembre 2003 - Gener 2004

SINDICAT DE TREBALLADORS I TREBALLADORES DE L'ENSENYAMENT DEL PAÍS VALENCIÀ.
INTERSINDICAL VALENCIANA (STEPV-IV)

Director: JOAN BLANCO
Cap de Redacció: RAFA MIRALLES
Redacció: MARC CANDELA, JOAN PAU CIMARRO, MIQUEL COLL, SANTIAGO ESTAÑAN, JOSÉ LUIS GONZÁLEZ, VICENT MAURÍ, ALBERT SANSANO, FRANCESC TORTOSA, ANTONI VIÑAS
Disseny i diagramació: JORDI BOLUDA, RAFA MIRALLES
Fotografies: XELO GARCÍA, MANOLO CABANILLAS, JORDI BOLUDA, MANOLO GARCÍA
Revisió lingüística: JOSÉ OROZCO

ALLIOLI no assumeix necessàriament els criteris i opinions continguts en els treballs dels seus col·laboradors.

Administració, Redacció i Publicitat: Juan de Mena, 18, baix. 46008 València. Tel. 963919147. Fax: 963924334
correu-e: allioli.stepv@intersindical.org
http://www.intersindical.org/stepv

Imprimeix: Bronte Graf, S. L.
Cullerers, 18. Alaquàs. Tel. 961515017
Tiratge: 13.000 exemplars
ISSN 1576-0197
Dipòsit Legal: V-1.454-1981
Franqueig Concertat 46/075

Intersindical Valenciana STE PAÍS VALENCIÀ

Alacant: Glorieta P. Vicente Mogica, 5-12. 03005. Tel. 965985165
Alcoi: Jordi de Sant Jordi, 16-B. 03804. Tel. 965523151
Alzira: Avgda. Luis Suñer, 28-4t, p. 16. 46600. Tel. 962400221
Elx: Maximilià Thous, 121-b. 03201. Tel. 966225616
Castelló: Marqués de Valverde, 8. 12003. Tel. 964269094
Gandia: Sant Pasqual, 13 - 1r dta. 46700. Tel.-Fax: 962950754
València: Juan de Mena, 18. 46008. Tel. 963919147
Vinaròs: Avinguda Llibertat, 4 - 5é. 12500. Tel. 964407265
Xàtiva: Portal del Lleó, 8, 2ª. 46800. Tel. 962283067

Universitat d'Alacant: Edifici Germà Bernàcer, b. Tel. 965909512.
Universitat Jaume I Castelló: Ed. Rectorat. Campus Riu Sec. Tel. 964728812.
Universitat de València: Blasco Ibáñez, 21. Tel. 963983018.
Universitat Politècnica de València: Camí de Vera, s/n. Tel. 963877046.
Universitat Miguel Hernández (Elx): Maximilià Thous, 121 b. Tel. 966225616.

TOTES I TOTS

Afectes

Xelo García Murillo

Paqui és també del parer que celebrar el "dia de..." serveix de poc. De fet, només aprofita als centres comercials quan es tracta d'explotar econòmicament una suposada estima, una relació, una obligació. Així, davant d'un objectiu molt clar com vendre molt, n'hi ha un altre de personal, és a dir, quedar bé tapant amb una compra altres mancances més complicades de cobrir. Però Paqui, com a mestra, mare i dona, encara ha d'anar més enllà en les seues reflexions. La seua tasca pedagògica com a mestra d'Infantil l'obliga a no abandonar mai la globalització, passant sempre pel més particular i concret, i és sabedora que no pot arribar molt més enllà en l'aprofundiment dels continguts, però sí en la riquesa de les activitats i de l'expressió més transparent, espontània i creativa del seu menut alumnat. Així que, com a dona, mare i mestra d'Infantil, i davant la celebració del Dia per l'Eliminació de la Violència contra les Dones, les seues reflexions personals no podien deixar de ser llargues, per a intentar transitar pel fil violent que recorre el món, i àmplies, per a saber com abraçar amb les seues mans la complexitat de les coses senzilles que pot fer amb el seu alumnat.

X.G.

Amb la seua companya de cicle i en la seua escoleta, han de transformar els pensaments en concrecions, i això mai no és fàcil, i encara menys amb els més menuts. Acordaren estar pendents dels mitjans de comunicació per tractar de veure quines eren les imatges que, al voltant d'aquesta celebració, rebria el seu alumnat. Així que, uns quants dies abans del 25 de novembre, començaren a fer d'observadores televisives amb la intenció de prendre coneixement d'aquesta influència. La posterior posada en comú va ser descoratjadora, ja que analitzant el que queda darrere de les paraules, els informes i les estadístiques, que són les imatges –eixes que van gravant-se al cap del nostre xicotet alumnat i que van formant el seu pensament, els seus valors i les seues maneres d'actuar al món–, Paqui i la seua companya arribaren a la conclusió que, en realitat, a la tele no sembraven la llavor per a l'eliminació de la violència contra les dones, sinó que les dades, les imatges, la violència, els models a imitar, potser estan afavorint la integració de la normalitat d'aquests fets. I els petits comentaris del seu xicotet alumnat així els ho va anar confirmant. Finalment, arribaren a la conclusió que amb tot el que havien arreplegat a les mans, als ulls i als cors, valia més mirar de compensar-ho, com sempre, amb molta estima. Amb aquest fi, han fet un pla d'activitats afectuoses perquè el seu alumnat vaja arreplegant eines de convivència amb les quals puga mostrar també la cordialitat i l'afecte que totes les persones poden desenvolupar i viure.

EL MORTER

Catalunya, una política educativa per al present?

Joan Blanco Paz

Era l'any 1982 i acabaven de celebrar-se unes eleccions generals que havia perdut UCD. Des dels anys 30 un partit que responia a la qualificació d'esquerres no arribava al poder. Una enorme onada de simpaties va recórrer la societat espanyola i moltíssima gent –fins i tot els que no havien votat el PSOE– va confiar en les promeses de canvi. L'esperança va deixar-se sentir més en els serveis públics, i, sobretot, en l'ensenyament. Aquest sindicat elaborà un ampli document, Una política educativa per al present, que analitzava les propostes de canvi i es comprometia a treballar i exigir un desplegament progressista. Després vingué la realitat i, malgrat els indiscutibles avanços, també vingué el desencís. El primer toc va ser la LODE i en la seua elaboració i, sobretot, en el resultat final es va fer palés que les capacitats d'influir i pressionar de la dreta social no acaba amb els partits de dreta. D'aquella LODE, aquesta privatització de l'ensenyament. D'aquell pacte amb la jerarquia catòlica, aquests visió integrista de l'ensenyament. I així...I és que fer promeses és fàcil, però poderles complir no ho és tant. Els moviments socials, i entre ells la UCSTE, van pagar un preu molt car per eixe desencís.

Ara s'han fet eleccions al Parlament de Catalunya i alguns asseguren, com el nostre sindicat germà USTEC-STEs, que "el recent acord per formar un nou Govern de la Generalitat han despertat entre els ciutadans i ciutadanes unes importants expectatives de millora en els més diversos àmbits socials. Unes expectatives compartides també per la gran majoria d'organitzacions de la comunitat educativa catalana, entre les quals es troba el nostre sindicat com a representant majoritari del professorat de l'ensenyament públic".

Els errors han de tenir-se en compte per a no repetir-los. Ni des del poder que administra una victòria electoral indiscutible, ni des de la simpàtia que provoca el canvi en les organitzacions socials.

Ja sabem que a Catalunya "la situació de l'ensenyament públic havia esdevingut cada cop més insostenible, atrapat entre la regressiva política educativa del govern del PP i un Departament d'Ensenyament mancat de la necessària voluntat política per donar respostes als nous reptes educatius i a les demandes socials". És lògica la simpatia que desperta el canvi del Govern. Però també sabem que la gestió provocarà mil i un canvis de programa. Ahí està el nostre 1982 o, més recentment, la situació de Brasil, amb un Lula que ja ha donat més d'una passa perillosament privatitzadora.

El nou Govern caatalà hauria d'obrir la possibilitat de canviar de política educativa i per això cal el diàleg, la negociació i l'acord. Cada vegada que n'hi ha un nou govern, n'hi ha una proposta de gran pacte per l'educació, que a poc a poc va diluint-se. Aquest no hauria de ser el cas. Els ulls de tots els sectors progressistes miren a Catalunya per veure una nova política educativa diferent a la sectària i privatitzadora de la nostra ministra.

Vivim un període convuls en relació a l'exercici efectiu dels drets democràtics i en particular els nacionals. Se demonitza qualsevol proposta que no responga a la idea centralista d'allò que ha de ser Espanya. Sonen clarins de "unidades de destino en lo universal" i de "España antes roja que rota". Dites amb la demagògia de sempre per part de qui no dubtaria en provocar el que fóra si hi hagués la més mínima possibilitat de que Espanya puguera ser democràticament "rota" o "roja". Fins i tot sectors de l'esquerra i grans sindicats participen (com al País Basc) de la cerimonia de la confusió. Per tot això sabem que hui es mira amb lupa a Catalunya.

Moltes són les il·lusions i molts els perills que pot provocar un nivell de compromisos elevat per part de les forces socials. Però a mi, de moment, m'agradaria passar una temporada al Principat.

Hem llegit

¿Guerra de religión?

En un centro, se congregan en un mismo curso y a la misma hora unos alumnos a los que se imparte las modalidades confesionales de Religión (católica, evangélica, musulmana, judía) y la alternativa no confesional. Cada profesor se reúne con su grupo de alumnos, a quienes imparte los comportamientos propios de cada religión, sin que exista diálogo ni comunicación interreligiosa. El tiempo de recreo puede, así, convertirse en el escenario de un campo de batalla donde se reediten las viejas guerras de religión, en lugar de servir para el ocio y la convivencia pacífica. Y añade, como ejemplo de lo contraproducente que ha sido siempre la enseñanza de la Religión bajo la presión de los padres o del ambiente, lo que respondió un prestigioso intelectual español a la pregunta de si era creyente: "por supuesto que no, me eduqué en un colegio de jesuitas".

Salva Torres
Pueblo, 28/11/2003

Mesures secessionistes

La comissió académica del Ministeri d'Educació va aprovar el 27 de novembre d'incloure l'assignatura de valencià a les escoles oficials d'idiomes de tot l'estat (...).

El tàndem Camps - González Pons hauria d'explicar com vol defensar la llengua amb què tant s'omple la boca si promou mesures secessionistes (l'ensenyament del valencià a les Escoles d'Idiomes) que la condueixen a un atzucac (...).

Després d'aquesta decisió, s'hauria de decretar el final del període de gràcia que molts cercles progressistes d'opinió valencians havien concedit al nou nucli dominant dins del PP. S'hauria d'explicar, per exemple, que el principal suport de Camps, Rita Barberà, presideix la institució que més ha menyspreat el valencià, o que Carlos Fabra tampoc no es distingeix per la seua defensa de la llengua, o que el Govern Camps no ha pres ni una sola mesura que afavoresca l'ús real del valencià.

Editorial
El Temps, 9/12/2003

A P E U D ' A U L A

Carta a la Llei d'ús i ensenyament del valencià

Carme Miquel

A cabes de complir vint anys i això ja és un bon tros de vida. Tens l'edat aquella en què es pot girar la vista cap arrere i rememorar el que ha sigut fins ara la teua existència. Jo recordaré ara algun fet tu potser ignores.

Així és que la primera cosa que et diré és que vas ser una criatura desitjada filla de molts pares i de moltes mares, encara que va ser un, Ciprià Ciscar li diuen, qui et donà a llum en un part que, tot cal dir-ho, no va resultar fàcil. És que hi havia qui hauria volgut que no nasqueres mai. Tot i que també n'érem molts els qui et volíem i vam festejar la teua vinguda al món. Però aniré per pams.

Has de saber que molts anys abans que nasqueres un bon grapat de gent t'havia anat gestant, per això et dic que tens molts progenitors i progenitores. Ja pots suposar que la major part n'eren mestres. Sí, tots aquells i aquelles, un bon grapat ja t'ho dic, que per iniciativa pròpia i un poc d'amagatotis, feien escola en valencià. I també els qui organitzaven cursos per a ensenyants i els qui hi acudien i aprenien la nostra llengua per després poder-la ensenyar i els qui elaboraven materials i llibres i els qui s'agrupaven per treballar la didàctica del català, els qui donaven raons, els qui les escrivien i els qui anaven per ahí predicant-les. No pots afigurarte quina manera de predicar!

Ara que ho recorde, veig que va ser ben bonica aqueixa part de la teua gestació. Tu saps com és de ric això d'aprendre i ensenyar alhora? I podríem dir que gràcies a aqueix fet, quan Ciprià Císcar, el teu pare biològic, et donà a llum a la ciutat d'Alacant els qui t'havien gestat ja havien aplanat una part del camí per tal que pogueres caminar. Però el cas és que mentre a uns els paregueres un poc curta a uns altres els semblares molt llarga. I aquests darrers intentaren tallar-te les cames. Sí, estimada Llei, has patit en el teu creixement i amb tu han patit molts: mestres vilipendiats per aplicar-te com calia, pares que volien educar els seus fills d'acord amb els teus principis i no podien i més, molts més que, com diu l'escriptor Enric Larreula, sentien dolor de llengua. Perquè ja t'ho he dit, el teu desenvolupament no va ser del tot normal. I això que gràcies a l'esforç de molta gent, pel teu costat d'ensenyament has pogut progressar però per la banda de l´ús…, ai! Per la banda de l'ús no t'han deixat avançar i em sap greu haver-t'ho de dir, però és que… t'has quedat coixa. I això ens dol. I tant que ens dol! Qui ho anava a dir quan nasqueres! Vint anys després encara ens cal lluitar

Però, estimada Llei, no et preocupes. Que tot té remei en aquesta vida, només cal posar-li voluntat. I energia i constància. Per nosaltres, ja t'ho dic, no quedarà. Ara acabes de complir vint anys i encara tens futur. Com a regal d'aniversari, hauràs d'acceptar les nostres activitats a favor teu junt a les, també nostres, reivindicacions i exigències constants. Perquè una llengua no són només paraules, que les llengües tenen ànima. Ho sabies? I riuen i ploren amb els riures i els plors dels seus parlants.

D E S D E L S U D V A L E N C I À

Una finestra al mar...

Tudi Torró

Darrerament he visitat les aules de diversos centres escolars. En quasi totes elles hi havia alumnat provinent d'altres països d'arreu del món. Tots estaven integrats, alguns d'ells feia escassament un mes que havien arribat, se'ls veia insegurs i buscant, amb la mirada, suport dels seus companys i companyes. Els més veterans ni es diferenciaven, xiquetes i xiquets amb les mateixes necessitats i expectatives que la resta, amb ganes d'integrar-se, de conèixer la realitat on ara es troben. Els centres, conforme han pogut, han establert els seus protocols d'acollida i s'han anat procurant, amb millor o pitjor fortuna, materials curriculars d'ací i d'allà.

Totes les dades consultades al respecte ens diuen que la major part de la població immigrant procedeix dels països anomenats del Tercer Món, una població que emigra per problemes eminentment econòmics. No ho fan per gust, busquen un futur millor per a elles i per als seus fills i filles. No es tracta d'un fenomen migratori passatger, són persones amb bitllet d'anada, però no de tornada. Aquesta situació no ens ha de preocupar, però sí que ens ha d'ocupar, procurant acollir-los adequadament i fer que se senten integrats. Ara bé, ¿què entenem per integració? ¿què hem de fer, des de l'escola, per a procurar una integració positiva i enriquidora per ambdues parts?

Dins del col·lectiu de l'alumnat immigrant existeix la mateixa diversitat que amb els estudiants autòctons, i sembla ser que no són ni la religió, ni la cultura, ni els costums socials la base dels problemes i les dificultats que hi ha a les aules. La major problemàtica està en la manca d'escolarització prèvia o en una escolaritat deficitària. Quan l'escolarització anterior ha estat normalitzada, només es detecta un desconeixement de les llengües pròpies del territori.

És important conèixer si els alumnes són monolingües o bilingües ja que aquest fet modifica substancialment la seua actitud davant l'aprenentatge de les dues llengües. Tanmateix, ni l'escola valenciana ni el professorat no poden caure en el parany que tantes vegades ens posen des de diferents bandes, al presentar l'aprenentatge del valencià com un handicap per a l'alumnat nouvingut.

Els que estem compromesos amb l'educació sabem que l'alumnat nouvingut ha d'incorporar-se a l'escola valenciana, amb tot el que això significa, perquè sabem que la llengua és una part important, la més important, de la cultura, a través de la qual es conceptualitza la realitat i es manifesten els sentiments. La llengua és molt més que un grapat de signes i de convencions ortogràfiques. Les xiquetes i els xiquets valencians, tots els que treballen i viuen al País Valencià, tenen dret a conéixer el seu patrimoni cultural, històric i lingüístic. L'escola valenciana té l'obligació de transmetre'l i l'Administració Educativa té l'exigència legal de vetllar per aquesta transmissió.

Únicament demanaria al professorat que, a banda dels preceptes legals, que existeixen i recolzen les afirmacions anteriors, actuara amb coherència pedagògica i amb adequats plantejaments metodològics. Només així els que vénen de fòra se sentiran integrats sense renunciar a les seues arrels, perque estimaran el poble, la llengua i la cultura de qui els ha acollit.

T E A T R E S D E L ' E S C O L A

El 0,7% per a la Renovació Pedagògica

Jaume Martínez Bonafé

Ara que s'acosta el Nadals i és temps de cristiana reflexió, pràctiques de caritat i solidàries almoines, jo vaig a atrevir-me a fer una proposta a les meves autoritats sindicals. És una idea que se m'ha acudit recordant una acampada reivindicativa que van fer joves estudiants als jardins que hi ha davant de la meva Facultat on reclamaven el 0,7% del pressupost de la Universitat per a tasques de solidaritat amb els pobles del Sud expoliats i marginats per la barbàrie de la globalització capitalista. I sembla que ara el Patronat Sud-Nord i altres tasques de caire solidari amb Llatinoamérica i Àfrica que assumix la meva universitat es financien amb aquesta quota aprovada en Junta de Govern.

Doncs bé, anem al gra. No conec les dades exactes però sé que gràcies a ser la primera força sindical a l'ensenyament, el nostre sindicat té un nombre de persones que d'una manera completa o a temps parcial desenvolupen un treball "alliberat" per a fer sindicalisme. Vull dir que durant les 37,5 hores setmanals que paga la Conselleria pel treball d'un mestre o d'una mestra, uns quants dels nostres companys o companyes faran sindicalisme. No qualsevol tipus de sindicalisme, sinó el que marca la direcció del sindicat.

I jo sé que ha estat una línia tradicional d'aquesta organització la proximitat a la renovació pedagògica. Molta de la gent dels col·lectius dels MRPs està afiliada a l'STEPV. Jo mateix, ho he de confessar, vaig afiliar-me al sindicat fa ja molt de temps, per l'exclusiva raó que ací estava la gent que millor escola feia, que més i més clar compromís tenia amb la renovació pedagògica. Per a mi, aleshores, dones com Elvireta, Roser, Pilar Tormo o Tere Pitxer eren la garantia que aquest sindicat no sols s'ocupava de "como va lo meu" i que, a més de les legítimes reivindicacions laborals, hi havia una cultura professional de compromís amb una escola pública, popular i valenciana fonamentada en tota una llarga tradició pedagògica renovadora. En aquell moment aquestes mestres eren l'única garantia de construcció i pervivència d'un saber docent edificat des del compromís social, la investigació crítica, la reflexió compartida i l'intercanvi cooperatiu.

I ara ve l'atreviment. Si multipliquem les 37,5 hores setmanals de treball pel nombre total de gent que a temps total o parcial fa treball sindical poden eixir un bon grapat d'hores setmanals de treball sindical pagat. ¿Què us sembla si cedim el 0,7% d'aquestes hores per col·laborar amb la renovació pedagògica? Això significaria obtenir unes hores mensuals que es podrien dedicar íntegrament a revitalitzar la renovació pedagògica. Vull dir, alguna mestra o mestre de prestigi triada per la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica que, gràcies a la quota solidària del sindicat, treballara per fer més visibles entre el conjunt del professorat les bones pràctiques dels mestres renovadors. Ja sé que les hores seran poques i, en qualsevol cas, sempre insuficients. Però el que propose suposaria un gest de reconeixement social i polític del treball compromès d'unes persones que avui estan mantenint viva, en condicions absolutament precàries i abandonades de la mà del Nostre Senyor, la flama de la millor pedagogia. Sense elles ja em direu què vol dir això del projecte d'escola pública. Ep! Hem de fer la carta als Reis!

PRESSUPOSTOS D'EDUCACIÓ 2004

Les xifres de la Generalitat confirmen que el PACSE és només propaganda

Els pressupostos de 2004 ignoren l'anunciat 'Pla d'actuacions' per la qualitat educativa

Desinterés és el terme que millor qualifica l'actitud de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport en relació a la posada en marxa de l'anomenat "Pla d'Actuacions per la Qualitat del Sistema Educatiu" (PAQSE), presentat de manera rimbombant com un dels eixos centrals de la gestió anunciada pel conseller Esteban González Pons. Tanmateix, el projecte de pressupostos de la Generalitat presentat a les Corts no contempla les consignacions pressupostàries necessàries per tal de dur endavant els objectius assenyalats en el document.

Sense anar més lluny, el fons assignat a Ordenació i Innovació Educativa i Formació del Professorat representa només l'1,1% del pressupost total i té la mateixa dotació que l'any 2003, ja que el Pla tenia com a objectiu general el desplegament de la Llei de Qualitat. La mateixa nul·la previsió econòmica es reprodueix en tots els apartats del Pla d'Actuacions.

Tot indica que en 2004 l'anunciat PAQSE es quedarà només en declaracions i propaganda. Per a evitar-ho, STEPV-Iv exigeix al conseller que la redacció definitiva del Pla vaja acompanyada de la corresponent memòria de finançament, amb una constància detallada de la seua temporalització. Sense aquesta memòria, el Pla esdevindrà, com ja va passar amb la LOGSE i també amb la LOCE, un rosari de bones intencions difícilment traduïbles en millores per al sistema educatiu valencià.

Els pressupostos no contemplen les consignacions necessàries per acomplir el Pla d'Actuacions per la Qualitat

STEPV-Iv exigeix al conseller que la redacció definitiva del PAQSE vaja acompanyada d'una memòria de finançament

Atenció a la diversitat

Els pressupostos ometen tot el que ja està en marxa. Es tracta majoritàriament de línies de subvenció als corresponents capítols de transferències corrents, el que suposa que aquestes quantitats van dirigides a la iniciativa privada. Les iniciatives públiques resten englobades en els programes de personal i despeses de funcionament dels centres públics (Quadre 1).

Valencià i idiomes estrangers

La recuperació de la nostra llengua es contempla de manera feble. Als pressupostos figura un programa diferenciat per a la promoció i ús del valencià, amb una dotació de 60.717,60 milers d'euros, amb un increment sobre 2003 del 4,2 %, el que representa un 0,21 % del total del pressupost.

Respecte a la introducció de l'idioma estranger en edats primerenques (Infantil i primer cicle de Primària) no hi ha una consignació específica. En aquest capítol caldria preveure un increment de professorat destinat en aquestes etapes, un fet que no està previst en el programa de despeses de personal.

Formació Professional

La novetat principal dels pressupostos és la creació de l'Institut Valencià de les Qualificacions Professionals (IVQP), previst a la Llei Orgànica de les Qualificacions i de la Formació Professional. També estava prevista una oferta coordinada de les distintes modalitats de FP, però els pressupostos de 2004 mantenen les mateixes línies d'actuació obertes en anys anteriors:

Per al l'IVQP es crea un programa amb una dotació de 844.440 euros, i una previsió d'ingressos de la Unió Europea de 651.480 euros. El gros d'aquest pressupost, 546.300 euros, correspon a les despeses de funcionament. El16,4 % d'aquesta partida es destina a treballs realitzats per altres empreses i professionals.

Ensenyaments de Règim Especial

De la redacció d'aquest punt es desprèn una aposta pels conservatoris professional i superior de música i la definició de l'estructura i organització del centres que ofereixen ensenyaments equivalents a diplomatura o llicenciatura en art dramàtic, disseny, música i dansa. En els pressuposts només consten les subvencions a escoles i conservatoris de grau elemental i mitjà de música.

Formació de Persones Adultes

El pressupost està destinat a l'FPA i a la habilitació de dotacions informàtiques i telemàtiques que faciliten la connexió directa a l'usuari amb l'oferta educativa del centre i la col·laboració amb els agents socials que desenvolupen aquesta tasca.

La Llei de FPA de la Generalitat data del 1995. Huit anys després, resten encara molts aspectes per desenvolupar-la, sense que les dotacions pressupostàries corregeixquen la situació (Quadre 2).

La funció docent

Aquest apartat pretén el reforçament del prestigi de la funció docent, el potenciament del respecte cap el professorat i la millora i ampliació de la seua formació.

Les despeses de personal dels programes de Primària i Secundària de la Direcció General d'Ensenyament, registren un increment del 8,11% i 9,05%, respectivament. Aquest bloc haurà de respondre a tots els reptes en matèria de retribucions, increments de personal i millora de les condicions de treball. Les línies de subvenció no presenten una aposta clara pels objectius assenyalats pel PAQSE, ja que hi ha determinades partides inferiors a les de 2003, especialment les referides a la formació del professorat (Quadre 3).

Educació Pre-escolar (0-3 anys)

L'única referència és la referida a l'increment d'una línia de subvenció destinada a institucions que acullen població menor de 4 anys. No es contemplen noves construccions, convenis ni ofertes de noves places escolars (Quadre 4).

Descentralització de la gestió

No hi ha cap referència, ni en objectius bàsics, ni en línies d'actuació ni consignacions pressupostàries per a la descentralització de Pre-escolar, Infantil i Primària.

Programari lliure

Aquest objectiu no es reflecteix en cap partida específica als pressupostos sinó dins del programa d'arxius i innovació tecnològica, amb cinc línies de subvenció. Són un total de 179.300 euros per a projectes relacionats amb aquest entorn (Quadre 5).

Les xifres de l'educació

QUADRE 1

	2004	2003	Diferència	%
PROJECTES D'INNOVACIÓ I INTEGRACIÓ LINGÜÍSTICA	6,01	6,01		0,00 %
AJUDES ALS PROGRAMES DE GARANTIASOCIAL	3.473,98	3.395,72	78	2,25 %
EQUIPAMENTDELS PROGRAMES GARANTIASOCIAL	780,00	757,28	23	2,91 %
AJUDES CENTRES CONCERTATS				
PROJECTES EDUCACIÓ COMPENSATÒRIA	180,19	294,50	114	63,44 %
AJUDES ACT.INTEGRACIÓ ALUMNAT				
EDUCACIÓ ESPECIAL	36,00	30,05	6	16,53 %
PREMIS MATERIALS DIDACTICS DIRIGITS				
A ALUMNAT IMMIGRANT	32,00	30,05	2	6,09 %
PREMIS CV TEMES TRANSVERSALS				
I EDUCACIÓ EN VALORS	42,07	42,07		0,00 %

En milers d'euros

QUADRE 2

	2004	2003	Diferència	%
AJUDES PROGRAMES I CENTRES FPA	3.377,5	3.113,24	264,26	8,49 %
MATERIALDIDÀCTIC PER A LAFPA				
PRESENCIAL I A DISTÀNCIA	90,15	150,25	-60	66,67 %
MATERIALDIDÀCTIC AUTO. PERSONES ADULTES	36,78	36,06	1	1,96 %

En milers d'euros

QUADRE 3

	2004	2003	Diferència	%
AJUDES INDIVDIDUALS				
FORMACIÓ PERMANENTPROFESSORAT	346,70	510,86	-164	-47,35 %
CONVENI COL·LABORACIÓ AMB LAUNIVERSITAT				
I ALTRES FORMACIÓ PROFESSORAT	370,00	540,54	-171	-46,09 %
SUBVENCIÓ ENTITATS COL·LABORADORES FORMACIÓ	172,24	198,30	-26	-15,13 %
PROJECTES INVESTIGACIÓ I INNOVACIÓ				
EDUCATIVA I DESENVOLUPAMENTCURRICULAR	60,10	60,10		0,00 %
CURSOS OBTENCIÓ DELCAP	207,35	207,35		0,00 %
FORMACIÓ ESPÍFICATIC	403,10	403,10		0,00 %
AJUDES INDIVICUALS FORMACIÓ SUPERIOR				
(DIPLOMATURAI LLICENCIATURA)				
DE FUNCIONARIS DOCENTS NO UNIVERSITARIS	99,18	96,16	3	3,04 %

En milers d'euros

QUADRE 4

	2004	2003	Diferència	%
AJUDES INSTITUCIONALS POBLACIÓ MENOR 4 ANYS	4.063,98	1.805,44	2.258,54	125,10 %

En milers d'euros

QUADRE 5

BEQUES FORMACIÓ PERSONALTÈCNIC INFORMÀTIC	29,85
BEQUES FORMACIÓ PERSONALTÈCNIC EN ORGANITZACIÓ	29,95
CONVENIS COL·LABORACIÓ AMB UNIVERSITATS VALENCIANES	59,60
PREMIS VALENCIANS PER ALDESENVOLUPAMENTDE	
PROGRAMES EDUCATIUS EN SISTEMES OBERTS (LINUX)	29,95
PREMIS INTERNACIONALS PER ALDESENVOLUPAMENTDE	
PROGRAMES EDUCATIUS EN SISTEMES OBERTS (LINUX)	29,95

En milers d'euros

PRESSUPOSTOS D'EDUCACIÓ 2004

Continuïsme, desequilibris i més privatitzacions

▲

En el capítol I (despeses de personal) al Programa d'Ensenyament Primari, que representa un 24,5% de la despesa total d'Educació, se li assignen 683.458.700 euros, un increment d'un 8,11% en relació a les quantitats de 2003 . El Programa d'Ensenyament Secundari, un 27,92 % del total, rep uns 778.591.500 euros, un 9,01 % més que l'any anterior. És a dir, les despeses de personal d'aquests nivells educatius absorbeixen el 52,42 % del pressupost educatiu de la Generalitat. L'evolució de les despeses de personal des de 1995 mostra un increment constant degut als augments de llocs de treball, gràcies als Acords de Plantilles de 1997 (Primària) i de 1999 (Secundària). En el desglossament, s'especifica que hi ha pressupostats 22.925 llocs de treball de Mestres i 26.916 llocs de l'Ensenyament Secundari (22.932 del grup A i 3987 llocs del grup B).

ARXIU

Centres pendents de construcció

	PRIMÀRIA	SECUNDÀRIA	TOTAL
Alacant	17	23	40
Castelló	3	6	9
València	14	26	40
TOTAL PAÍS VALENCIÀ	**34**	**55**	**89**

Increments salarials

De les dades es desprén que només s'incrementen un 2% les retribucions i que, en el conjunt de l'any, les dues pagues extraordinàries incrementaran un 20% la part proporcional del complement específic mensual, el que es traduirà en unes retribucions del 40% d'aquesta quantitat, sense assolir la paga extraordinària completa, una reivindicació pendent. Tampoc es recullen explícitament els increments per als complements específics ni la consolidació del complement de direcció. Això no impedeix el seu abonament si hi ha voluntat política per a fer-ho. En el capítol II (despeses de funcionament) s'aguditza el problema per al manteniment dels centres públics. STEPV-Iv denúncia l'engany que suposa que mentre els pressupostos d'Ensenyament Primari representen un increment sobre l'any 2003 del 21% i en Ensenyament Secundari d'un 15%, aquestes xifres no es veuen reflectides en les quantitats que reben quadrimestralment els col·legis i instituts. En 1986 es van establir uns mòduls fixos per tipus d'unitats (en EGB) i per criteris (en Ensenyaments Mitjans), de manera que els centres podien conéixer les quantitats que els corresponien per despeses de funcionament. En l'actualitat, aquests mòduls han quedat desfasats i no es corresponen amb la despesa real que han de suportar els centres. Tampoc se saben amb exactitud les quantitats que corresponen en cada cas. A més, es fa un ús excessiu dels lliuraments com despeses extraordinàries per a tapar forats dels centres que devien ser coberts amb les despeses ordinàries.

Els imports globals també s'incrementen any rere any, però cal aclarir que no tots aquests diners arriben als centres. Del volum total, la Direcció General d'Ensenyament destina diverses quantitats per a cobrir "altres despeses", que no són pròpiament les corresponents al funcionament dels centres, que a causa de la gestió integral del pressupost sempre es desconeix les seues autèntiques destinacions (publicitat, programa premsa-escola, publicacions, lloguers, contractes amb empreses de serveis...).

Inversions

El capítol VII (inversions) és el més opac i més difícil d'analitzar. Des de fa tres anys, els pressupostos deixen de reflectir les construccions i reparacions de centres concrets i únicament especifiquen quantitats globals per Direccions Territorials, el que impossibilita saber quins centres es construiran o adaptaran durant 2004. D'aquesta manera, l'Administra-ció té les mans lliures per a fer o no fer sense respondre a cap programació ni tampoc a cap control de les construccions escolars. Des de la seua arribada al Govern de la Generalitat, la propaganda del PP ha insistit en la culminació i acabament d'un mapa escolar que ells mateixos van inventar. Ni els convenis amb Ajuntaments, ni el el Conveni amb l'Institut Valencià de l'Habitatge, ni darrerament la creació de l'empresa pública CIEGSA, ho ha fet possible. La realitat ha tornat a manifestar-se i finalitza 2003 amb molts centres pendents de construcció.

Construcció de centres

Els pressupostos anuals han continuat dedicant grans imports econòmics a la construcció de centres, a més de l'endeutament de CIEGSA. I els números segueixen sense quadrar. I malgrat presumir que "la Comunitat Valenciana ha estat la primera autonomia a implantar la LOGSE i ara cal parlar de la LOCE", en el curs 2003-04, tretze anys després de la promulgació de la LOGSE, encara el 34% de l'alumnat valencià de primer cicle d'ESO contínua pendent d'integrar-se en els instituts públics.

En el capítol IV, les transferències corrents es converteixen en línies pressupostàries de subvenció, on figuren les grans xifres referides a la xarxa de centres concertats. Com s'observa en els quadres*, els resultats obtinguts es corresponen amb els objectius. Cap retard, cap problema, tot legal i a temps.

Més privatització

Les empreses propietàries dels centres privats d'ensenyaments acollits a concerts educatius poden estar satisfetes, ja que han vist incrementades les unitats concertades en els diferents modalitats i reben puntualment el seu import econòmic per a despeses de funcionament. Els seus treballadors cobren a través del pagament delegat i tots els centres integren els dos cicles de l'etapa d'Educació Secundària i desenvolupen els objectius previstos en la LOGSE sense les dificultats derivades de tenir separat l'alumnat. L'increment d'unitats en aquesta xarxa tampoc ha volgut ser reconegut per l'Administració, que manifesta que ara hi ha menys unitats concertades que el 1995. Però la realitat que hi ha moltes noves unitats concertades i el pressupost destinat a aquesta xarxa s'ha incrementat consecutivament cada any.

L'educació concertada ha guanyat en alumnat, però no en control social (criteris d'admissió d'alumnat, participació del professorat i de les famílies en els consells escolars, els horaris i el finançament d'activitats i serveis complementaris,...).

Promoció del valencià

A vint anys de la publicació de la Llei d'Ús i Ensenyament del valencià, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport segueix sent l'única amb un programa específic per a la promoció i ús del valencià que compta només amb 6.071.760 euros, que inclouen tant les despeses de personal del propi servei com les derivades del funcionament o les transferències corrents.

En els pressupostos de 2004 apareix reflectit per primera vegada l'Institut Valencià de les Qualificacions Professionals, institució que compta únicament amb 844.440 euros, dels quals més de la meitat provenen de fons de la Unió Europea.

Pel que fa a l'Institut Valencià per al Desenvolupament de l'Educació a Distància, comptarà el 2004 amb plantilla pròpia: 54 llocs de treball del grup A, 20 del B, 6 del D i 7 de l'E, inclosa en els pressupostos.

L'Institut de l'Avaluació i la Qualitat Educativa incrementa el seu pressupost en un 26,72 % . L'augment més significatiu, d'un 90,96%, es refereix a la compra de béns i a les despeses de funcionament, amb una partida important per als treballs encarregats a altres empreses. Destaca també la reducció del 34,75% en les transferències corrents (subvencions i convenis, especialment amb les Universitats).

ANÀLISI I QUADRES

Per raons d'espai trobareu una anàlisi més completa dels pressupostos de 2004 i tots els quadres resum dels diferents en la nostra pàgina www.intersindical.org/stepv.

PRESSUPOSTOS D'EDUCACIÓ 2004

Palau de la Generalitat. / J. B.

La majoria de les reivindicacions haurien de ser aprovades en 2003

El Consell encara té pendent l'aprovació de les retribucions del professorat per a l'exercici 2004

ALL-I-OLI

La revisió de l'acord d'equiparació salarial del complement específic es troba pendent de la decisió del Govern de la Generalitat. La proposta sindical unitària, novament presentada el 12 de novembre a la Conselleria d'Educació, contempla un increment de 25 euros mensuals, correspoents a la desviació produïda en relació a d'altres comunitats autònomes. L'Administració la va valorar favorablement i es va comprometre a respondre abans de 2004.

Complement de direcció

La Llei de Participació (LOPEGCD) preveia la consolidació d'una part del complement de direcció per al professorat que ha exercit aquest càrrec unipersonal, en funció del temps que l'ha ostentat. Cal recordar que Llei de Participació és va aprovar el 1995 contràriament a la postura del professorat de tot l'Estat expressada a través del refrend de la majoria dels claustres. A pesar que en la primavera del 2002 es va obrir una negociació per a desplegar el pagament de la consolidació del complement específic, el Diari Oficial de la Generalitat encara no ha publicat la seua regulació, ni tampoc s'ha efectuat el pagament a les persones que tenen dret a percebre aquest complement, una mostra més de la ineficàcia dels actuals gestors educatius. Davant la pressió sindical, Conselleria s'ha compromés a publicar la normativa en desembre de 2003. De no fer-ho, el Sindicat ha anunciat que exigirà les responsabilitats pertinents.

Complement dels mestres ESO

Després de la publicació del Decret que regula el pagament del complement diferencial per als mestres que treballen a ESO, queden encara col·lectius que no l'han percebut.

L'Administració ha preparat unes instruccions que regulen el pagament a les persones que treballen parcialment en el primer cicle d'ESO i d'alguns col·lectius que també hi treballen, com el professorat d'FPA. Les instruccions, que es van elaborar en octubre, no s'han lliurat encara a les respectives Direccions Territorials de Cultura i Educació, que són les responsables d'efectuar els pagaments. Les continues pressions del Sindicat pretenen desbloquejar la situació de manera immediata.

Decret de retribucions

La Conselleria d'Educació pretén modificar parcialment el Decret de retribucions del professorat, però encara no ha presentat cap proposta escrita. Els canvis podrien afectar a la classificació dels instituts, a les seues seccions i als centres de Formació de Persones Adultes (FPA). Es podrien suprimir també alguns complements específics, en particular el complement d'especialista dels Serveis Psicopedagògics (SPE), que s'abona des de finals dels anys 80 als psicopedagogs i l'Administració s'ha vist obligada per les nombroses sentències a generalitzar-lo. El complement, que també afecta als especialistes d'Audició i Llenguatge (Cos de Mestres) i el professorat de Psicologia i Pedagogia (Cos de Secundària), s'ha materialitzat a pesar que l'actitud de l'Administració ha obligat a tots els treballadors i treballadores a presentar demandes individualitzades davant els tribunals de Justícia. L'Administració ha estat reiteradament condemnada, però ara pretén suprimir el complement de la nòmina del col·lectiu dels SPE. A més d'emprendre les accions jurídiques oportunes, el Sindicat ha anunciat la convocatòria de mobilitzacions en el sector.

Mesures de suport

És imminent la negociació en els pròxims mesos de les mesures de suport al professorat previstes en l'article 62 de la Llei de Qualitat (LOCE). L'Administració valenciana i alguns sindicats pretenen aprofundir en la jerarquització i estratificació de les retribucions del professorat. En concret, s'intenta introduir nous complements específics i noves incentivitzacions per a determinats col·lectius docents.

D'acord amb els plantejaments que sempre ha defensat, STEPV-Iv s'hi oposarà a noves fragmentacions entre el professorat, unes fragmentacions pròpies d'un marc jerarquitzador i que han demostrat el seu fracàs com ho il·lustra l'actual sistema retributiu. El Sindicat considera que cal millorar les retribucions i reduir la jornada laboral de tot el professorat i no només d'una part reduïda del col·lectiu. Per això proposarà la substitució de l'actual sistema retributiu basat en els sexennis per un altre on tothom obtinga un complement específic equivalent al cinqué sexenni, com ja s'ha aprovat a les Illes Canàries. A més, si l'Administració crea nous complements i incentius, el Sindicat exigirà estendre-los a tots els ensenyants.

PROFESSORAT INTERÍ

Estabilitat dels interins i millora de les seues condicions de treball

L'STEPV-Iv ha demanat a la Conselleria la millora de l'acord de professorat interí. El Sindicat demana garanties per a la continuïtat en el treball del professorat interí i que les seues condicions laborals s'equiparen a les del funcionariat de carrera.

Sobre les borses de treball actualment en vigor, el director general de Personal ha manifestat a les organitzacions sindicals que vol mantindre-les. En aquest sentit, no hi ha un risc immediat de modificar l'ordenació de les borses ni la seua pròpia existència. En el supòsit que el director general modifique aquest criteri, el Sindicat ha advertit que respondrà a la mesura "de manera ferma i contundent".

STEPV-Iv exigeix el pagament de triennis i sexennis, sense diferències salarials amb el funcionariat de carrera. Cal dir que si el col·lectiu interí no cobra encara el complement per sexennis és degut a la signatura que determinats sindicals formularen a l'actual sistema retributiu. Altres de les mesures plantejades són, entre altres, la possibilitat d'elecció de la preferència provincial per a tot el col·lectiu; l'estudi de procediments que permeten una major agilitat per cobrir les substitucions o vacants produïdes durant el curs escolar i la possibilitat zonificar el territori per a la petició de substitucions; l'equiparació amb el funcionariat de carrera en la concessió dels permisos, llicències, permutes i reducció de jornada; els nomenaments anuals des de l'1 de setembre fins el 31 d'agost.

A més, seguint la iniciativa encetada en algunes comunitats autònomes, el Sindicat proposa un pacte d'estabilitat per tal d'avançar en l'estabilitat del col·lectiu interí, una estabilitat que incorpore la continuïtat en el treball i la plenitud dels drets laborals dels treballadors i treballadores.

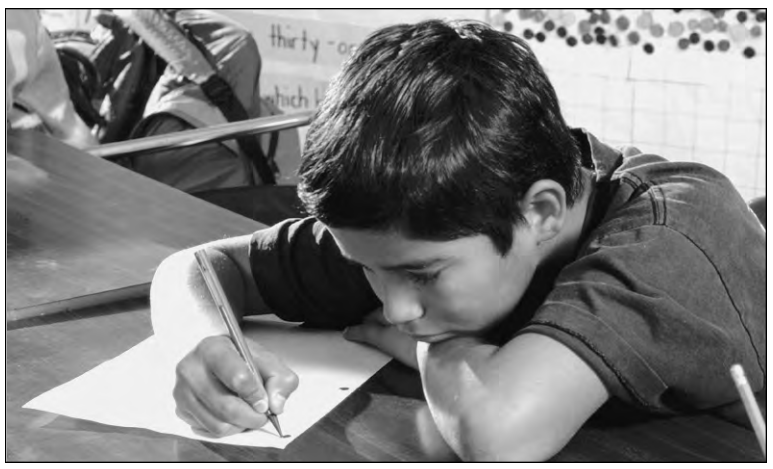

ARXIU

González Pons anúncia la mesura sense consultar als sindicats

El conseller reitera que cal introduir en juliol una nova avaluació de l'alumnat

ALL-I-OLI

El titular d'Educació, Esteban González Pons, ha manifestat que els sindicats "estan d'acord en realitzar les proves extraordinàries d'avaluació de l'alumnat en juliol". Les paraules del conseller, expressades en una entrevista concedida a Magisterio Español, mostren novament la doble cara de l'actual Govern valencià, sense complexos per a falsejar la realitat quan els fets no li convenen. Cal recordar que fa unes setmanes i sense consultar als representants del professorat, el conseller va anunciar a través dels mitjans de comunicació la realització d'unes proves extraordinàries d'avaluació. Va ser precisament després de la resposta de l'STEPV-Iv i d'altres sindicats a les declaracions del conseller quan González Pons es va veure obligat a retirar la seua proposta.

STEPV-Iv discrepa obertament sobre l'oportunitat d'introduir sense una reflexió prèvia noves proves d'avaluació en juliol, una mesura contrària als més elementals criteris pedagògics —l'avaluació continua de l'alumnat es veuria trencada, en juliol i en setembre—, a més de les raons organitzatives, laborals, socials i econòmiques que ara per ara les desaconsellen. La discussió sobre aquestes proves cal inserir-la, a juí del Sindicat, dins d'un debat global sobre la jornada, el calendari i la distribució del temps escolar.

PROFESSORAT INTERÍ

Acte de protesta del professorat interí davant del Ministeri d'Educació, en desembre de 2003. / M. CABANILLAS

Les raons del personal docent interí

Antoni Viñas

El 2 de desembre va ser convocada per diverses organitzacions sindicals i amb notable seguiment en tot l'estat una vaga amb concentració a Madrid per tal d'expressar i reivindicar les pretensions laborals fonamentals del personal docent interí. Aquest col·lectiu no gaudeix de les retribucions derivades de l'antiguitat en el servei ni les vinculades a la possessió de mèrits docents. Però l'assoliment d'açò òbviament no els és essencial davant la quasi absoluta situació de precarietat en què es troben. Allò que els interessa bàsicament és una via adequada a la situació de treballador fix en la funció pública i, mentrestant, aconseguir acords d'estabilitat que els garantesca un règim transitori fins arribar la funcionarització definitiva.

En relació al problema de l'accés a la funció pública existeixen precedents —oposicions de 1991 i de 1993— que no fan aconsellable la via única per al personal interí i per als opositors no interins, atés que el reconeixement dels serveis prestats als interins es percep per part dels opositors lliures com una discriminació intolerable que els impedeix concursar en igualtats de condicions i ha donat peu a greus conflictes que han arribat a paralitzar els processos selectius d'aquells anys. La doble via, per tant, es presenta com la més convenient per garantir l'accés pacífic a la funció pública dels col·lectius esmentats. Les places ocupades pels interins eixirien a concurs restringit per a aquest personal amb unes procediments d'acreditació objectiva de la seua capacitat docent, i les places vacants per diverses raons —defunció, jubilació de funcionaris, etc.— s'oferirien als opositors lliures amb procediments lògicament diferents.

Aquesta solució, no obstant, troba ara per ara greus dificultats jurídiques per obrir-se camí. La principal és la legislació vigent, que no contempla més que una via per a l'accés a la funció pública. La segona és la jurisprudencial, que fins ara ha interpretat els articles 23.2 i 103.3 —que estableixen que l'accés a la condició de funcionari ha de ser en termes d'igualtat, mèrit i capacitat— en el sentit de vetar qualsevol accés restringit que impose condicions prèvies per concórrer als processos selectius. D'aquesta manera no es considera concorde amb els principis constitucionals un accés exclusiu per a les persones interines.

Però tant la legislació com la jurisprudència poden canviar. Sobretot si es formulen raons objectives que justifiquen una variació substancial del sistema. I els interins ostenten aquestes raons. La primera rau en el fet que són titulars d'una o d'algunes titulacions acadèmiques específiques corresponents a l'especialitat docent que practiquen. És a dir la titulació garanteix la possessió de nivells de coneixements adients a la seua tasca. No és necessària, per tant, una revàlida en forma d'oposició per a demostrar estar-ne en possessió. Des d'aquest punt de vista pot legítimament interpretar-se que la Universitat i els estudis que s'hi imparteixen no són suficient garantia de coneixements acadèmics suposadament adquirits. Cosa que no succeeix en l'ensenyament privat en què la titulació hi és suficient.

Aquestes persones han ingressat en tal condició a través d'un procés de selecció en què han estat sotmeses a una baremació de mèrits a partir de la qual s'han configurat borses de treball.

En segon lloc, sobre la base dels coneixements acadèmics acreditats per la titulació, la experiència docent exercida durant, de vegades, molts cursos acadèmics —quinze, deu, vuit— avala sens dubte la idoneïtat per ocupar de manera definitiva una plaça docent. Què més fa falta? La via única amb un còmput de mèrits màxim del 45% de punts per als serveis previs del personal interí, com a límit tolerable determinat pel Tribunal Constitucional, atenta més contra el principi d'igualtat que no l'accés per la doble via. El 45% de mèrits per experiència prèvia deixa com il·lusòries les expectatives del personal no interí i el tenor indiscutible de l'article 23.2 de la Constitució queda absolutament buit de contingut. És un sistema més discriminatori que no l'altre que es realitza en termes d'igualtat dintre de cada col·lectiu.

Una altra raó que avala la posició del personal interí és el fet que aquestes persones han ingressat en tal condició a través d'un procés de selecció en què han estat sotmeses a una baremació de mèrits a partir de la qual s'han configurat borses de treball d'on han pogut prestar el serveis com a docents. Si aquests serveis hagueren estat prestats per un procediment aleatori o simplement per via digital o per influència d'algú, podia discutir-se el sistema proposat, però el cas és que les persones interines ja han passat, mitjançant diversos processos de baremació, per un sistema de selecció específic que no era per la seua naturalesa d'ingrés directe i definitiu a la funció pública però que indiscutiblement en forma part i ha de ser pres en consideració.

Aquestes raons, la titulació idònia, l'experiència docent prèvia i el procés de selecció justifiquen que s'habilite legalment una via específica d'ingrés a la funció pública per al personal interí docent.

Exigència de la doble via amb processos extraordinaris

El ministeri Del Castillo deixa sense resoldre la problemàtica del professorat interí

Amb l'oposició de tots els sindicats presents a la Mesa Sectorial d'Educació, el departament ministerial de Pilar Del Castillo ha tancat la negociació del nou Reial Decret que regula l'ingrés, els accessos i l'adquisició de noves especialitats a la funció pública docent amb una regulació que deixa sense resoldre la inestabilitat del professorat interí. Al llarg de tot el procés, el Ministeri d'Educació no ha manifestat cap voluntat negociadora, seguint la tradició de negar el debat, com ja va expressar en les discusions sobre la Llei d'Universitats i la Llei de Qualitat de l'Educació. La Confederació d'STEs havia proposat un sistema d'accés per doble via, la realització de processos extraordinaris i moltes esmenes per a millorar la proposta incial.

La nova disposició serà comunicada pel Ministeri a les Comunitats Autònomes abans de 2004 i es publicará al BOE a primers d'any, encara que no serà d'aplicació fins a 2005. En el procés de negociació, la Confederació de STEs va presentar propostes i mobilitzar el professorat interí a tot l'estat, en considerar que cal que es visualitze al màxim el desacord frontal amb la proposta ministerial del conjunt de les organitzacions sindicals i del col·lectiu de professorat interí.

Sectarisme sindical

De manera inexplicable, alguna organització sindical va actuar de manera sectària i va intentar vetar d'altres organitzacions en la convocatòria. Semblava més interessada en la presència mediàtica que en unir forces per aconseguir que la veu del professorat interí fora escoltada pels responsables del Ministeri.

A pesar d'això, el Sindicat va apostar per convocar el 2 de desembre la concentració i la vaga. La primera va comptar amb el suport de la pràctica totalitat de sindicats, que coincidien, amb algunes matisacions, en la critica al projecte i amb la necessitat de millorar-lo. Milers de persones es van concentrar a Madrid davant del Ministeri, amb una presència destacada dels STEs confederats, USTEC-STEs, les organitzacions d'interins (SADI, PIDE o INSUCAN), FETE-UGT, CSIF i CIG. La vaga, en canvi, va ser convocada pels STES en tot l'Estat i per diversos sindicats en cada comunitat autònoma.

Oferta pública

La Conselleria d'Educació presentarà la proposta de l'oferta d'ocupació pública docent anunciada en la Mesa Sectorial del 18 de novembre. Les informacions filtrades condicionen el nombre de places al sistema d'accés que s'hauria d'aplicar. Portaveus de l'Administració han indicat que si es modifica el sistema es convocarà un nombre important de places. Per contra, si es manté el model actual, la quantitat serà semblant a la de2003, i s'incrementaran les places del cos de mestres.

Les propostes dels STEs

▲

- La nova normativa aprovada pel Ministeri no reconeix l'experiència prèvia docent com primordial i provada garantia de qualitat educativa, i permet, de manera contradictòria i interessada, l'existència i continuació d'una gran borsa de professionals a baix cost econòmic.

- El procediment aprovat no és global i es configura com una carrera d'obstacles en la qual "cadascuna de les proves de la fase d'oposició tindrà caràcter eliminatori".

- La necessària transparència, claredat i objectivitat dels tribunals es troba enterbolida, ja que l'Administració es reserva "excepcionalment" la possibilitat de designació de tots els seus membres i el tipus de proves es presta a valoracions subjectives i distintes segons les persones que els composen.

- Es preveu la convocatòria per a l'accés al nou Cos de Catedràtics.

- No es dóna solució a la situació del professorat tècnic de Formació Professional amb titulació de Mestre de Taller, Tècnic Superior i Tècnic Especialista.

El nou Reial Decret no representa cap avanç significatiu pel que fa al 850/93, del que és una mera còpia amb el vernís de la LOCE. La normativa tampoc no té en compte la situació de precarietat laboral que actualment pateix el 25 per 100 del professorat.

González Pons pretén que el valencià siga un títol distint al català en les Escoles d'Idiones

El conseller d'Educació protagonitza un nou atac contra la llengua dels valencians

Les continues declaracions del conseller González Pons sobre l'establiment d'un títol de valencià diferent del de català en les Escoles Oficials d'Idiomes (EOI) de tot l'estat, suposen un atac frontal a la llengua i a la seua unitat, potenciant el secessionisme lingüístic. Aquesta és una més de la sèrie de normatives que ens esperen com a conseqüència de la implantació d'una llei tant absurda com la LOCE. No es pot defensar un llei que està contínuament qüestionada en el tribunal constitucional.

Dificultats per a l'homologació

La decisió del conseller, lluny de beneficiar la llengua de les valencianes i els valencians suposarà, a més a més, un gran perjudici al món laboral docent, doncs en diferenciar titulacions, que fins ara es reconeixien iguals, fins ara només hi havia una llicenciatura de Filologia Catalana, homologada a l'antiga Filologia Hispànica (secció: valencià), el nostre professorat no podrà, com s'ha fet fins ara de forma nombrosa, obtenir un lloc de treball a Catalunya ni a les Illes Balears en considerar titulacions diferents l'estudi d'una mateixa llengua, provocant sèries dificultats en l'homologació de titulacions, la qual cosa provocarà un increment d'aturats alarmant en el camp docent, molt superior, si cap, a l'actual.

Ara mateix hi ha 13.000 docents valencians treballant fora del País Valencià amb unes titulacions de valencià que ara el conseller i el PP proclamen diferenta. Si és una altra llengua, ¿com pot estar treballant un grup tan nombrós de persones i amb una competència fora de tot dubte?. A Catalunya hi ha aproximadament uns 10.000 i a Ses Illes uns 3.000 docents valencians. Per tant, totes les vel·leïtats secessionistes que li entren al PP en èpoques preelectorals no són gens bones per a l'economia i per a la plena ocupació dels ciutadans valencians. O pel contrari, estem davant d'un acte simbòlic de concessió del senyor Camps davant dels sectors més conservadors del valencianisme. Cal recordar que sempre que s'ha fet un acte d'aquestes característiques la més perjudicada ha estat la societat civil valenciana, i més concretament, el sector docent.

En aquest moment, l'única EOI espanyola que oferta el català és la de Madrid, la més antiga de tota Espanya. A la resta de l'Estat, llevat dels territoris on és llengua pròpia, no s'oferta en cap lloc. A més, davant d'una hipotètica oferta generalitzada de valencià a les EOI d'Espanya, és molt dubtosa, la demanda que hi puga haver. A més, el títol de "valencià" impartit en les EOI valencianes i el de "català" que s'imparteix en la resta de l'Estat s'han homologat fins ara en les dues direccions (el títol de "valencià" pel de "català" i a l'inrevés).

Unitat inqüestionable

STEPV-Iv exigeix que la Generalitat Valenciana assumisca com un fet normal i propi la unitat de la llengua catalana i l'equivalència de les dues denominacions. Qüestionar-se aquest principi, històric, filològic i fins i tot legal, està fora de tota lògica. Fins i tot crear comissions, a aquestes altures, per veure com denominem la nostra llengua no té cap sentit. Cal recordar el Dictamen del Consell Valencià de Cultura que creà l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, amb aquell redactat que posava fi a la qüestió.

Per tant, cal canalitzar tots aquests esforços que només duen a la confrontació i d'altres lluites estèrils a altres aspectes més importants com la defensa i la potenciació de l'ús social i normal de la llengua, però al País Valencià, no a Espanya. Segons les dades del cens del 2001 augmenta el coneixement de la llengua però minva considerablement el seu ús social. Aquesta si hauria de ser una de les principals prioritats del Govern Valencià.

ARXIU

STEs-i no firma el acuerdo de ámbito de gestión del MECD

La especial dedicación y la función tutorial, fuentes de conflicto para el profesorado

ALL-I-OLI

En desarrollo del artículo 62 de la LOCE, el Ministerio de Educación y cuatro sindicatos firmaron el 2 de diciembre el acuerdo de medidas de apoyo al profesorado del ámbito MECD. STEs-i considera que se ha perdido la ocasión de solucionar problemas específicos de este profesorado y, de paso, se ha perdido una oportunidad para frenar la obsesión jerarquizadora del MECD. Eso sí, con la inestimable colaboración de algunas fuerzas sindicales.

La Confederación de STEs-i, segunda fuerza sindical en este ámbito, no suscribió el acuerdo por entender que alguno de sus puntos entrañan un peligro para el profesorado, y que las reivindicaciones defendidas o no se han recogido o se han contemplado de manera insuficiente. El acuerdo será esgrimido a corto plazo como referente en las mesas de negociación de las distintas comunidades autónomas, una vez que se empiece a concretar por territorios el desarrollo de las supuestas medidas de "apoyo al profesorado" anunciadas por la LOCE y que a nuestro juicio, tal como ya denunciamos en su momento, se promulgó esta ley, no han sido tales.

El complemento que el MECD plantea en reconocimiento a la función tutorial debe ser generalizado a todo el profesorado, ya que esa tarea es inherente al ejercicio de la docencia. Por otra parte, el establecimiento de una compensación económica por "especial dedicación al centro" o, en su caso, por su participación en los planes de innovación educativa va a ser en el futuro una fuente de agravio y de conflicto, en la línea de la obsesión jerarquizadora y competitiva que el MECD está empeñado en introducir en los centros educativos. Por cierto, ¿no se inventaron los sexenios para lo mismo?

La regulación de la reducción de la jornada lectiva del profesorado mayor de 55 años no recoge las demandas al respecto, ya que no se ha conseguido evitar la correspondiente reducción proporcional de salario, y tampoco se ha atendido la petición de nivel 24 para el Cuerpo de Maestros.

L'arranjament escolar torna a afavorir l'ensenyament privat a costa del públic

Aprovades les modificacions dels criteris de les escoles sense les esmenes de l'STEPV

ALL-I-OLI

La Conselleria de Cultura, Educació i Esport ha fet públiques les instruccions de les Direccions Generals d'Ensenyament i de Personal sobre els criteris generals per a la modificació de la composició per unitats, llocs de treball i altres característiques dels col·legis públics per al curs 2004-05 —també conegut com planificació educativa o "arranjament escolar"—, un document que va ser presentat en la mesa sectorial d'Educació i sobre el que l'Administració es va negar a recollir les propostes de l'STEPV-Iv. La principal crítica plantejada pel Sindicat és que aquest text posa en evidència la política educativa del Govern valencià, que afavoreix novament l'ensenyament privat en detriment del públic.

El sindicat proposa un canvi radical en la concepció de la planificació educativa perquè considera que l'educació pública ha de ser una prioritat per a la Generalitat i l'ensenyament privat ha de ser subsidiari del públic i no a l'inrevés. L'Administració educativa hauria d'invertir més recursos en la xarxa pública, reduir les ràtios, millorar les plantilles, dotar els centres de personal complementari (auxiliars de gestió, bibliotecaris...), adequar les instal·lacions o augmentar els diners per a les despeses de funcionament, entre altres mesures.

STEPV-Iv va presentar un conjunt d'esmenes en aquesta línia, sense que cap d'elles fóra acceptada. L'Administració es va excusar amb el pretext que "era impossible modificar substancialment el document presentat" i que acceptaven la negociació per al curs vinent.

El Sindicat proposa als consells escolars municipals i de centre, als claustres i a la comunitat educativa que exigesquen a l'Administració l'atenció adequada a la xarxa pública i la dotació de tots els recursos necessaris per a garantir una educació pública de qualitat.

La campanya per l'Educació Infantil s'estén als Consells Municipals i les AMPAS

ALL-I-OLI

En les últimes setmanes, STEPV-Iv ha llançat una campanya de sensibilització pública sobre la importància de l'Educació Infantil. S'han realitzat distintes assemblees i el Sindicat s'ha adreçat als centres per agrair-los la seua participació i suport. La fase actual de la campanya se centrarà en els Consells Escolars Municipals, on es presentaran mocions específiques, en les Federacions d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes, així com a les Associacions de Veïns i d'altres entitats cíviques.

¿ Tens correu electrònic ?

Si ens el facilites, rebràs cada dia tota la informació que t'interessa.

Envia-nos el teu correu-e a: allioli.stepv@intersindical.org

Document de debat

Sobre la jornada contínua

Davant els canvis socials i la demanda creixent de qualitat, és arribada l'hora que la comunitat educativa aborde els nous problemes derivats de l'organització dels centres. El debat sobre la jornada escolar no és fàcil, ha tingut múltiples formes i s'ha anat acomodant a les diverses funcions que l'educació anava adquirint. Aquest debat tractava d'harmonitzar les responsabilitats transferides al sistema educatiu amb la seua estructura. Però, en realitat, el que succeïa és que cap dels dos aspectes ha anat en paral·lel al desenvolupament de la societat, bé perquè predominava la voluntat de les classes dirigents de crear una escola que garantira la seua reproducció, bé per la lentitud de les reformes educatives, que solen arribar fora de temps.

Ara, és curiosa la coincidència, organitzacions com ANPE i CSIF han fet coincidir un rellançament de la proposta sobre la jornada escolar amb les propostes dels governs del PP en distintes comunitats autònomes sobre "autonomia" i "descentralització de la gestió" dels centres educatius d'Infantil i Primària. La proposta que per tancar el discurs del PP presenten ara aquests sindicats es formula des de l'ambigüitat i el cooporativisme, amb preocupants coincidències amb la política neolliberal de descentralització i privatització dels serveis públics. La intervenció en el debat sobre la jornada de l'STEPV pretén aclarir la seua posició de manera diàfana.

En 1992, en el marc del V Congrés, STEPV-Iv ja defensava la jornada contínua, inserida dins d'un model nou d'organització escolar. El Sindicat actualitza ara aquella proposta i la presenta públicament per a ser estudiada i debatuda per la comunitat educativa. Amb aquest document, el Sindicat convida tota la comunitat educativa a participar-hi.

A diferència dels plantejaments continguts en l'anomenada Llei de Qualitat Educativa (LOCE), una reforma que pretenga aconseguir de veres una educació de qualitat hauria d'impulsar inexorablement una organització escolar més flexible, dintre de la qual la jornada n'és una variable més. D'acord amb l'anàlisi de les experiències implantades, la jornada, per ella mateixa, no té un pes decisiu en el rendiment escolar de l'alumnat. No obstant això, una jornada escolar establida autònomament per decisió democràtica de les comunitats educatives i acompanyada d'un aprofitament major de la infraestructura escolar, millora les condicions de treball: es disposa de més professorat i personal en els centres, més dotacions escolars i unes ofertes suficients d'activitats extracurriculars complementàries. L'adopció de la jornada contínua, a més,pot esdevindre un instrument important per millorar la qualitat de l'ensenyament i redundar en benefici de tots i cadascun dels membres de la comunitat educativa.

En aquesta nova organització escolar cal partir de les premisses següents :

- L'autonomia de les comunitats educatives de cada centre per a establir, per decisió democràtica dels seus membres, el tipus de jornada que consideren més escaient.

- L'horari dels treballadors i treballadores de l'ensenyament no ha de ser necessàriament coincident amb el de l'alumnat ni amb el del centre.

- Els centres han de romandre oberts pel matí i per la vesprada, i oferir tots els serveis necessaris.

- L'Administració ha d'estendre i garantir l'oferta de menjadors escolars a tots els centres que ho sol·liciten.

- Les administracions públiques han de garantir als centres el finançament de totes les seues activitats extracurriculars, culturals i esportives.

- S'ha de garantir la igualtat d'oportunitats educatives a tot l'alumnat, ofertant més a qui menys té.

- S'han de millorar les condicions de treball del professorat, del personal especialitzat i del personal no docent, per a optimitzar i traure el major rendiment a la seua tasca.

ARXIU

Una reforma que pretenga una educació de qualitat hauria d'impulsar una organització escolar més flexible, i la jornada n'es una variable més

Horari i currículum

- L'horari escolar de l'alumnat ha de buscar el máxim aprofitament i rendiment mitjançant una adequada conjunció de períodes de treball i de descans. La metodologia ha de ser activa, científica i investigadora. A títol orientatiu, la jornada contínua podría sumar setmanalment un total de 32,5 hores, unes 22'5 pel matí (activitats reglades), i unes 10 per la vesprada (activitats no reglades).

- El temps ha de superar la rígida distribució horària de períodes de 45, 50 ó 60 minuts. S'ha de buscar períodes més amples i flexibles. Els períodes de descans han de ser més variables i s'han d'adaptar a l'edat dels xiquets i xiquetes.

- Dins del Pla de Centre, cada comunitat educativa ha de concretar i distribuir el seu horari amb plena autonomia.

- L'activitat escolar es desenvoluparà, bé en centres escolars, bé en centres o instal·lacions dependents de l'Administració autònoma o local, o en instal·lacions depenents de les entitats col·laboradores. Per a optimitzar el seu màxim rendiment, les instal·lacions han de poder acollir determinades activitats no reglades de diversos centres educatius.

Plantilla

- La dotació de personal s'ha d'incrementar en relació a l'actual plantilla dependent de l'Administració educativa. La composició ha de ser variada: mestres, personal especialitzat, personal d'administració i serveis. La provisió de places anirà a càrrec, bé de l'Administració educativa, bé d'altres conselleries o de l'Administració local.

- La jornada laboral del professorat no ha de ser necessàriament coincident amb l'horari de l'alumnat. El professorat haurà de garantir la dedicació temporal necessària en el centre a les tasques d'organització, coordinació i formació permanent. També se seguiran emprant les hores de treball fora del centre per a la preparació de la docència.

- Al marge de la seua dependència administrativa o laboral, tot el personal que ocupe llocs de treball de característiques semblants tindrà les mateixes condicions salarials i laborals

- Tant el professorat com el personal especialitzat i el no docent estaran representats en els òrgans col·legiats del centre. Junt als altres col·lectius de la comunitat educativa (alumnat, famílies...), s'encarregaran de planificar les activitats, reflectir-les en el Pla de Centre i avaluar-les.

Finançament

Atés el seu caràcter de servei públic, el finançament de les activitats educatives ha d'anar a compte de l'Administració a través d'una doble via. D'una banda, el finançament directe de la Conselleria d'Educació i d'altra, l'indirecte, a càrrec d'altres conselleries i les administracions locals, mitjançant els oportuns convenis. També cal assegurar que la Generalitat Valenciana transferisca els fons suficients a tots els ajuntaments.

Cal garantir el finançament de la Generalitat per distints motius. En primer lloc, cal dotar de les infraestructures necessàries (instal·lacions, personal i mitjans) per a satisfer les necessitats derivades de les activitats reglades comunes i les no reglades, fixades per cada comunitat educativa. D'altra banda, cal dotar del servei de menjador escolar i de la corresponent dotació econòmica a tots els centres que ho sol·liciten. Els centres han de comptar amb professionals, no docents, per a atendre el servei.

El cost econòmic d'aquest model d'organització és molt significatiu, al marge del tipus de jornada establit per cada comunitat educativa. En aquest sentit, cal insistir en la necessitat que els pressupostos avancen fins aconseguir que a l'educació se li reserve, almenys, un 6% del producte interior brut (PIB).

Els criteris que hauran de guiar el finançament proposat han de ser:

- Aprofitament exhaustiu de tots els recursos assignats per les Administracions a les activitats educatives i culturals dirigides a la infància i la joventut.

- Increment dels recursos destinats al servei públic educatiu.

- Garantia d'absència de discriminacions en les activitats extracurriculars, per tal d'incrementar i dignificar els serveis dels centres escolars d'entorns socials i econòmics més desfavorits.

Procediment

- La Conselleria d'Educació, després de la negociació corresponent, establirà el marc normatiu que haurà de permetre l'organització escolar en jornada continuada —o d'altre tipus— a les comunitats educatives que democráticament ho decidesquen.

- El Consell Escolar de cada centre elaborará el projecte global d'activitats, que reflectirà al Pla de Centre.

- Cada Consell Escolar Municipal establirà els criteris comuns per a tot el municipi i organitzarà els recursos per a l'alumnat de tots els centres del municipi.

Amb l'objectiu d'enfortir i consolidar aquest procés, STEPV-Iv té obert un espai (http://www.intersindical.org/stepv/peirp/) amb opinions i experiències sobre la jornada contínua. Tothom hi pot presentar les seues propostes i suggeriments.

SEGURETAT I SALUT LABORAL

El compromís adquirit per l'STEPV-Iv en matèria de seguretat i salut laboral es tradueix a partir d'ara en la difusió a través d'aquestes pàgines d'una sèrie de textos, en distints registres periodístics, destinats a clarificar als treballadors i treballadores els principals aspectes relacionats amb aquests temes. En aquesta edició, s'explica el sentit que tenen en l'àmbit educatiu els comités de seguretat i salut laboral, els delegats i els serveis de prevenció, l'avaluació de riscos i els principis, técniques i mesures preventives. Tota l'afiliació resta convidada a participar en aquest inajornable repte sindical.

Més de 200 persones van participar en les jornades de Valladolid. / ARXIU

III Jornades dels STEs-i sobre salut laboral a Valladolid

Els riscos psicosocials, presents en el sector de l'ensenyament

L'estudi dels riscos psicosocials en l'ensenyament va protagonitzar les III jornades sobre salut laboral que la Confederació d'STES celebrà entre el 6 i el 8 de novembre a Valladolid. Amb la participació de més de dues centes persones i un programa amb dotze conferències i dos tallers, les jornades han permés que els assistents aprofundiren en una problemàtica cada dia més present en el sector de l'ensenyament.

DOMINGO ORTOLÀ. Valladolid Van ser tres dies densos per a escoltar, parlar, debatre, aprendre i carregar les piles. Tres jornades per a reafirmar que treballar de valent per la disminució dels riscos laborals paga la pena. L'STEPV-Iv té la voluntat de ser capdavanter en eixa lluita. Cal recordar que l'anàlisi dels riscos psicosocials va ser abordada fa uns anys en unes jornades celebrades a Cullera.

Actuar sobre els riscos psicosocials que incideixen en la salut laboral no és fàcil. Requereix, en principi, un coneixement, una anàlisi i una reflexió sobre les tipologies, continguts, causes i efectes d'aquests riscos. També cal una planificació efectiva de les actuacions, atés que existeix una legislació laboral poc desenvolupada i una Administració i un empresariat dominats per criteris economicistes i temorencs a l'hora de posar en pràctica els preceptes normatius emanats de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL).

La coordinació eficient de distints aspectes que hi confluexen —la informació, la formació i la planificació— ha estat el gran èxit de les jornades de Valladolid. D'una banda, s'han assentat les bases del que assenyala la LPRL en matèria de riscos psicosocials, i d'altra s'ha palesat la voluntat dels sindicats de la Confederació de ser capdavanters en la lluita pel control, la disminució, i l'eliminació d'aquests riscos en l'entorn laboral.

Les jornades van abordar de manera específica els riscos psicosocials que acompanyen moltes de les baixes laborals dels ensenyants i la relació d'aquests riscos amb les malalties professionals que els treballadors i treballadores de l'ensenyament encara no tenen reconegudes. S'hi va estudiar des de distintes perspectives —ecològica, crítica i de gènere— l'estrés i la seua evolució cap a una malaltia crònica, la denominada "síndrome del professor cremat". També s'hi va analitzar el fenòmen de l'assetjament psicològic o *mobbing*, i s'hi van apuntar les possibilitats jurídiques a l'abast dels professionals de l'ensenyament. L'açament entre el propi alumnat —un fenomen cada volta més freqüent en els centres— -i l'assetjament institucional —principalment de l'Administració i els empresaris— van ser els últims blocs debatuts.

Causes i conseqüències del *mobbing* en els centres educatius

L'assetjament psicològic a l'escola

Lupe Marín

Una de les definicions més acceptades de l'assetjament psicològic és la de Leymann: "El concepte de *mobbing* queda definit per l'encadenament, en un període de temps prou curt, d'intents o accions consumades, expressades o manifestades per una o diverses persones cap a una tercera. El *mobbing* és un procés de destrucció i es composa d'una sèrie d'accions hostils que, preses de forma aïllada, podrien semblar anodines però la repetició constant de les quals té efectes perniciosos".

L'objectiu de l'assetjament és molt variat. Depén de cada circumstància i del perfil de l'acosador o acosadora. Però en l'ensenyament privat-concertat l'objectiu principal sol ser l'acomiadament del treballador o treballadora de manera encoberta, de tal forma que l'empresa s'estalvia la indemnització per l'acomiadament i les seues responsabilitats davant l'administració i de l'entorn immediat del centre (consells escolars, famílies, etc.).

Qualsevol persona pot ser assetjada, independentment del temps treballat en l'empresa. No hi ha cap motiu professional, simplement és una persona diferent, que no correspon al "perfil" del centre, que no accepta cegament els manaments de l'empresariat...

Seré jo el problema?

Com s'aconsegueix que un treballador vulga deixar el seu treball? L'acosador comença per expandir rumors o calúmnies sobre la seua personalitat ("és una persona difícil", "tot passa per culpa seua", etc.) o posen en dubte la seua qualitat professional. Alguns companys poden col·laborar amb l'assetjador conscientment —per enveges, rancors— o inconscientment, simplement perquè no se n'adonen de l'assetjament o no volen entrar en embolics. Continua la persecució amb humiliacions, anihilacions, manca d'informació, etc. La víctima no comprén què està passant perquè si abans no tenia problemes, per què ara sí? Es pregunta: "Seré jo el problema?". La seua autoestima va baixant a poc a poc. Normalment, primer intenta aclarir la situació amb l'assetjador, però no s'arriba a cap lloc per manca d'interès de buscar una solució per l'altra part.

El mobbing és un encadenament d'intents o accions consumades, expresades o manifestades per una o diverses persones cap a una tercera

Conseqüències del mobbing

El caràcter de la persona assetjada canvia, cada vegada és més irritable, té por d'anar a treballar, qualsevol comentari li afecta. Els companys i companyes comencen a pensar que està malalta i que potser l'empresa té raó. Es troba en un camí sense eixida.

A mesura que passa el temps es troba pitjor, l'angoixa desemboca en problemes d'insomni, ansietats, malalties musculars, estrés, depressió, etc. Ara no solament es veu afectada la seua vida laboral, sinó també la familiar i social.

Les conseqüències del *mobbing* són molt greus. Moltes vegades els treballadors i treballadores afectats ho deixen córrer i abandonen l'escola o es queden patint el seu problema sense trobar-hi cap solució. Davant de tot això cal preguntar-se: què hem de fer els companys i companyes de l'escola? Què hem de fer els delegats i delegades sindicals? Quin és el paper del sindicat? Quin és el paper de l'Administració? Quines coses es poden canviar dels convenis col·lectius perquè quede constància d'aquesta problemàtica? Qui practica l'assetjament està matant les idees, els valors, les esperances i les il·lusions de les persones. Aquestes empreses no entenen que estan degradant l'ambient escolar, que estan perdent part del seu potencial posant els seus ensenyants en una situació on tots —víctimes, companys, alumnes, famílies— es veuen implicats d'una manera o una altra.

Cal que els treballadors i treballadores ens conscienciem i ajudem a aquestes persones, que de veritat hi haja mesures de prevenció sense esperar que s'arribe a cap situació desesperada.

Extracte de la resolució aprovada per la Junta de Personal de València

Per la seguretat i la salut a l'ensenyament

La Junta de personal docent no universitara reitera a l'Administració educativa la necessitat dels serveis de prevenció de riscos laborals.

(...)

D'altra banda, amb aquesta Conselleria de Cultura i Educació hem acordat l'Ordre de 18/6/02 per la qual es desenvolupa l'estructura del SPRL del sector docent: també un annex, no escrit, del conjunt de recursos humans necessaris: 53 llocs de treball (45 vinculats a la prevenció i 8 a l'Administració). Curiosament, estan dotades la majoria d'aquestes places. Puix bé, sense cap explicació coherent a hores d'ara, s'han cobert solament 3 places.

L'estat de desprotecció quasi absoluta dels més de 45.000 docents (i 500.000 alumnes), la inexisténcia d'avaluació de risc del conjunt de centres educatius, la manca de vigilància a la salut de les malalties i baixes laborals i la manca de protecció de les treballadores i treballadors ens mostren un panorama força preocupant. La situació es quasi insostenible davant les demandes de la pròpia Inspecció de Treball de fer una avaluació urgent dels riscs. D'aquesta situació les organitzacions sindicals com membres d'aquesta Junta de Personal no ens volem fer còmplices.

Per tot això demanem amb la máxima urgéncia de la Conselleria d'Educació del Govern valencià:

1. La creació i corresponent dotació pressupostária pel 2004 del conjunt dels llocs de treball dels Serveis de Prevenció, així com la seua inclusió, el més aviat possible, en l'oferta pública pendent de convocar-se, amb l'objecte de ser proveïts en un futur immediat.

2. La immediata convocatória de les borses d'ocupació temporal, segons el marc normatiu actual (Ordre de 30-01-02 de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques).

3. Independentment d'allò exposat anteriorment, la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut Laboral ha d'iniciar la definició urgent del mapa de riscs laborals i les mesures de prevenció adients, com a salvaguarda de la nostra responsabilitat penal.

4. Exigim el desenvolupament de la LPRL en quant a les competències dels Comités de SSL. Igualment, en el més breu plaç, l'elaboració d'un catàleg de les malalties més freqüents i greus, relacionades amb l'activitat docent. Aixi mateix, l'avaluació del conjunt de llocs de treball, determinant-se els llocs d'especials característiques, incorporant també els responsables de centre de salut laboral.

Així mateix, la Junta fa una crida al conjunt del professorat per tal de participar en les accions de protesta que aquesta Junta determine.

Bon i saludable 2004

SEGURETAT I SALUT LABORAL

María José Blanco

jurista y experta en *mobbing*

“La escuela no puede ignorar los derechos humanos”

María José Blanco Barea (Granada, 1963) es una investigadora jutrídica que ejerció la abogacía hasta que adaptó a su vocación la circunstancia de un parkinson juvenil. Especializada en el estudio multidisciplinar de la violencia psicológica, coordina la Comunidad Virtual para el Estudio de la Violencia Psicológica, enlace de un programa de la Organización Mundial de la Salud. Ha publicado distintos trabajos como “La espiral del mobbing” (Papeles del Psicólogo nº 84, 2003) y “La dignidad y el mobbing en un Estado Democrático y Social de Derecho, y la integridad moral” (Pwmagazine, nº 0, 2003). Invitada por la Federación de Sindicatos de Trabajadores de la Intersindical Valenciana, visitó València para participar en una mesa redonda y en un curso sobre el acoso psicológico en la Administración de Justicia. En esta entrevista, María José Blanco señala algunos aspectos fundamentales para comprender y hacer frente al fenómeno del mobbing.

JOSÉ LUIS GONZÁLEZ MESEGUER

¿Es reciente el fenómeno del mobbing?
La violencia psicológica es cultural, no coyuntural. Todos aprendemos a relacionarnos de una determinada manera, lo que pasa es que antes no se identificaba así. Siempre ha habido *mobbing*, lo que pasa es que ahora la violencia psicológica está muy por encima de lo que podrían ser unos niveles, digamos que “normales”.

¿Cómo definiría el mobbing?
Como violencia que es, el *mobbing* tiene un enfoque multidisciplinar. Según la perspectiva desde la que se aborde, se hace más hincapié en un punto que en otro, pero siempre es violencia psicológica. El *mobbing* consiste en ejercer el poder por medio de la intimidación, la fuerza física, la amenaza, etc.
Pero la violencia psicológica puede estar organizada, como la consustancial a todo Estado de Derecho. Ahora bien, cuando en una relación de poder el uso de la violencia, de la fuerza o de la intimidación se emplean para destruir al otro, ahí está ya la violencia psicológica. Se trata de un proceso psicológico de violencia que, a través de una serie de fases, pretende destruir la identidad de la persona, que deja de ser ella misma. Al final, la persona afectada puede dejar el trabajo no porque lo desee, sino porque le han frustado su concepción de relación laboral.

¿Existen fases en ese proceso?
Las fases están descritas psicológicamente, aunque es a partir de la tercera cuando la situación se hace más preocupante. Tras la intimidación inicial, con una violencia soterrada del acosador, llega el momento en el que el acosado reclama la protección de sus superiores y no encuentra respuesta. La indefensión, la sensación de desamparo, la desorientación, la falta de respuesta jurídica y de apoyo de los compañeros…, todo eso provoca que la persona entre en una espiral. A partir de ahí empieza a experimentar daños que son muy graves para su salud.

¿Qué hay que hacer en estos casos?
Cuando una persona acude quejándose, lo primero que hay que hacer es arroparla enseguida, tenga razón o no, hemos de arroparla porque se siente víctima de una determinada situación. Si hay conflicto o no, si ella lo ha generado o no, eso vendrá después, pero lo primero que hemos de hacer siempre es atender a la persona que está sufriendo.

Se ha referido a tres fases del mobbing. ¿Existe alguna fase más?
La cuarta fase llega cuando la persona que nadie ha arropado se ve obligada a abandonar el puesto de trabajo, porque la situación se le hace insufrible. La Comisión Europea se refiere a esta situación y explica que la vida laboral se hace inhumana.

¿Cómo podemos actuar preventivamente en cada fase?

María José Blanco / J. BOLUDA

- Como es un proceso psicológico, cuanto más avanzado esté, alcanzará cotas más graves y producirá un daño mayor. Siempre se puede intervenir, incluso en la última fase, cuando el trabajador decide la huida, o un despido improcedente. Se puede anular un despido improcedente y conseguir la vuelta al trabajo, porque se ha pretendido quitar del medio a un trabajador. La prevención laboral es necesaria incluso cuando parezca que ese trabajador, que ya ha perdido su puesto de trabajo, crea que no puede reclamar nada, porque está destruido por dentro. Siempre se puede actuar.

¿Cuál es el mejor modo de defenderse jurídicamente ante un caso de mobbing?
No hay una forma jurídica de defenderse, creer eso es un error. Hoy por hoy, lo que hay que esperar de la justicia, más que una resolución o una sentencia, ha de ser contar con un escenario donde se pueda alegar y donde el acosado se pueda defender. Más adelante, cuando el *mobbing* esté plenamente reconocido, estoy convencida de que las sentencias serán mucho más fáciles de ganar.

¿Por qué no es posible sólo una defensa jurídica?
Porque la persona acosada está totalmente destruida. Hay que empezar por salvaguardar a la persona psicólogicamente, a no ser que esa persona sea abogado y psicólogo a la vez. Hay que intentar que la persona acosada entienda que el procedimiento judicial sólo le servirá para defenderse. Si al final obtiene una sentencia favorable, pues magnífico.

¿Qué normas legales amparan la defensa de la persona acosada?
El derecho fundamental a la integridad moral, el artículo 15 de la Constitución y los artìculos 173 y 175 del Código Penal.

El acosador, ¿tiene aliados?
Los máximos cómplices del acoso son los servicios jurídicos de cada empresa y de cada administración pública, que llegan a hacer auténticos montajes jurídicos, expedientes sancionadores, despidos, cambalaches con las nóminas, etc., agresiones puramente jurídicas. Se utiliza el Derecho y las normas para acosar, para vulnerar los derechos. Cuando se inicia una reclamación judicial, hay que analizar las relaciones de poder, plantear una estrategia y saber que esa estrategia se inicia con una primera demanda. Si es posible, las reclamaciones han de ser administrativas y evitar siempre que se pueda llegar al juicio.

¿Qué tareas deben acometer las organizaciones sindicales frente al mobbing?
En este tema, el sindicato ha de ser la vanguardia en la defensa de los derechos de los trabajadores. Si el sindicato no es la vanguardia, sino el compadre del capital, entonces apaga y vámonos. No quiero decir que haya que armar la guerra, aunque personalmente me gusta autodefinirme como *guerrillerita*. Soy consciente del papel tan difícil que tienen los sindicatos en un momento económico como el actual, en el que las empresas no se plantean estrategias a largo plazo. Quizás haya que invertir la escala de valores y explicarle a los trabajadores que no trabajan solamente a cambio de dinero, sino que tienen derecho a recibir un conjunto de beneficios psicosociales. Por eso, la prevención está por encima de todo. Además, cuando se ha hecho una buena prevención de riesgos psicosociales, los riesgos físicos descienden. Para conseguir una buena prevención de riesgos psicosociales hay que facilitar la participación de los trabajadores, porque la empresa no se la va a regalar.

¿Qué puede hacer la escuela a favor de la dignidad y de la prevención del maltrato psicológico?
La escuela, junto a todas las instituciones que permiten acceder a la cultura, es la garante y responsable de que la cultura de la prevención sea asumida por los ciudadanos. En la escuela se han de conocer los derechos humanos. Ustedes me tienen que enseñar desde chiquitita cuáles son esos derechos y cuáles son esas normas, cuáles son por tanto, también, los deberes, y por qué hay que respetarlos y sancionar a quien los incumpla.

¿Qué proyectos concretos tiene ahora entre manos?
Desde la Comunidad Virtual para el Estudio de la Violencia Psicológica estamos lanzando una propuesta. De la misma manera que existe un servicio de atención a la víctima de maltratos domésticos, proponemos un servicio externalizado en la Inspección de Trabajo, con presencia de los sindicatos, psicólogos expertos, juristas e incluso con el voluntariado de las asociaciones, de manera que se analice qué esta pasando con el *mobbing*. Concluido ese informe, habría que poner en marcha un plan concreto que incluya labores de inspección, verificación y mediación. Y todo ello vinculado con los servicios de prevención.

LA CONTRAREFORMA EDUCATIVA, EN MARXA

La potenciació de l'ensenyament concertat

En la roda de premsa per a presentar l'inici del curs escolar 2003-04, el conseller d'Educació i el seu equip de directors generals van oblidar referir-se a una part important del sistema educatiu valencià, la xarxa de centres concertats. En anys anteriors era habitual que en les dades proporcionades s'informara del nombre d'unitats concertades en les diferents etapes i nivells educatius. No se sap, o no volen dir quants centres hi ha concertats, quants alumnes acullen i en quantes unitats.

ARXIU

STEPV-Iv ha denunciat el retard de la Conselleria en promulgar l'Ordre de 23 de juliol per la qual es resolen els expedients d'incorporació, pròrroga de concerts provisionals i de modificació dels concerts educatius amb els centres privats, que calia haver publicat abans del 15 d'abril de 2003 (segons el Reial Decret 2377/1985 i la pròpia Ordre de Conselleria de 2000 que regula la tramitació dels concerts), perquè les famílies pogueren conèixer abans del període de matriculació si el centre està concertat o no i de quantes unitats concertades disposa.

Sense complexos

Des que governa el Partit Popular mai s'ha respectat aquest termini i aquesta disposició es publica cada any en setembre. El retard suposa una ampliació encoberta del termini legal de resolució dels expedients i facilita als titulars de centre la possibilitat de "repescar" matrícula per a modificar el nombre d'unitats a concertar per al curs següent. Des que el PP està al front de la Generalitat la xarxa de centres concertats ha estat la gran beneficiada per l'aplicació de la LOGSE. Dit amb el seu vocabulari, els successius consellers "no han tingut complexos" per augmentar el nombre de centres concertats, fins i tot aquells que situats en urbanitzacions i allunyats de les poblacions no satisfan unes necessitats bàsiques d'escolarització sinó que responen a interessos molt determinats de les famílies usuàries que prefereixen aquests centres perquè pensen que així evitaran problemes derivats de les integracions, la immigració, la convivència multicultural i el fracàs escolar.

Més concertació

L'evolució del nombre d'unitats concertades des de 1995 fins 2002 ha anat incrementant-se cada curs (Quadre 1). D'aquesta manera, l'objectiu de les patronals està cobert. Han aconseguit la transformació i adaptació dels seus centres amb préstecs a fons perdut, increments de les unitats concertades en l'educació secundaria obligatòria, increments de plantilla i de despeses de funcionament. Amb la Llei de Qualitat (LOCE), les seues reivindicacions estan més clares: completar i augmentar les dotacions pels concerts d'educació infantil de 3 a 6 anys i obtindre financiació per a l'etapa del Batxillerat.

Respecte a l'alumnat les dades referides al curs 2001-2002, es reflecteixen en el Quadre 2. Paral·lelament, aquest increment d'unitats en la xarxa concertada no ha anat acompanyat del corresponent control en la gratuïtat d'ensenyament i en els sistemes d'admissió de l'alumnat. Tampoc s'ha avançat gens —és més, en alguns casos s'ha retrocedit— en el control i participació de la comunitat escolar dels centres a través dels consells escolars i els comitès d'empresa. La participació de les empreses en la prestació del servei públic d'educació a través del sistema de concerts no deu suposar un xec en blanc i l'Administració ha de vetllar perquè es compleixen en tots els centres les obligacions derivades de la legislació vigent.

Cal també que es faciliten les dades sobre tot el sistema educatiu per al curs actual i que es recuperen aquests oblits. S'han d'evitar els retards per permetre una transparència efectiva de la informació educativa. Seria bo per a la gestió participativa i per a la millora real de la qualitat de l'educació.

EVOLUCIÓ DELS CONCERTS EDUCATIUS 1995-2002

	UNITATS CONCERTADES									DIFERÈNCIA
CONCEPTE	**95-96**	**96-97**	**97-98**	**98-99**	**99-00**	**00-01**	**01-02**	**02-03**	**03-04**	**95-04**
E. INFANTIL / PREESCOLAR	38	38	38	38	38	405	514	881	1340	1302
EGB										
EDUCACIÓ PRIMÀRIA	4287	3737	3124	3139	3177	3180	3179	3189	3465	-822
EGB/ESO (1º-2º)	68	607	1120	1113	1116	1121	1118	1121	1131	1063
BUP/ESO(3r-4t)	0	71	114	615	1105	1102	1110	1110	1131	1131
FPI/C.F.GRAU MITJÀ	468	443	432	356	333	314	387	391	415	-53
FPII / C.F.G. SUPERIOR	120	122	121	146	178	164	149	122	122	2
BUP/BATXILLERAT	196	186	193	150	112	125	146	148	154	-42
EDUCACIÓ ESPECIAL						222	243		335	335
TOTALS	**5177**	**5204**	**5142**	**5557**	**6059**	**6633**	**6846**	**6962**	**8093**	**2916**

Parlen els nombres

EDUCACIÓ INFANTIL

	Alacant	Castelló	València	P. Valencià	
2001-02	42.883	14.681	61.498	119.062	
Per titularitat					
Centres públics	31.901	10.842	35.558	78.301	65,76%
Centres privats	10.982	3.839	25.940	40.761	
No concertats	1.862	1.054	6.250	9.166	7,7%
Concertats	9.120	2.785	19.690	31.595	26,54%
Per l'idioma elegit					
Valencià	7.093	8.111	19.948	35.152	29,5%
Castellà	35.790	6.570	41.550	83.910	70,5%

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

	Alacant	Castelló	València	P. Valencià	
2001-02	94.750	29.100	133.376	257.226	
Per titularitat					
Centres públics	70.679	22.568	78.018	171.265	
66,58%					
Centres privats	24.071	6.532	55.358	85.961	
No concertats	956	209	5.513	6.678	2,60%
Concertats	23.115	6.323	49.845	79.283	30,82%
Per l'idioma elegit					
Valencià	12.611	15.411	36.546	64.568	25,10%
Castellà	82.139	13.689	96.830	192.658	74,90%

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

	Alacant	Castelló	València	P. Valencià	
2001-02 1	72.675	21.221	99.871	193.767	
Per titularitat					
Centres públics	54.993	16.308	55.172	126.473	
65,27%					
Centres privats	17.682	4.913	44.699	67.294	
No concertat	54	134	5.246	5.434	2,80%
Concertats	17.628	4.779	39.453	61.860	31,92%
Per l'idioma elegit					
Valencià	7.138	6.858	18.036	32.032	16,53%
Castellà	65.537	14.363	81.835	161.735	83,45%

BATXILLERAT

	Alacant	Castelló	València	P. Valencià	
2001-02 1	20.610	5.944	31.590	58.144	
Per titularitat					
Centres públics	17.758	5.139	21.804	44.701	76,87%
Centres privats	2.852	805	9.786	13.443	
No concertat	2.069	805	5.436	8.310	14,29%
Concertats	783	0	4.350	5.133	8,82%
Per l'idioma elegit					
Valencià	641	922	2.906	4.469	7,69%
Castellà	16.080	4.538	23.549	44.167	75,96%
Sense distribuir	3.889	484	5.135	9.508	16,35%

FORMACIÓ PROFESIONAL

	Alacant	Castelló	València	P. Valencià	
2001-02 1	14.155	4.849	23.241	42.245	
Per titularitat					
Centres públics	11.781	3.733	16.253	31.767	75,20%
Centres privats	2.374	1.116	6.988	10.478	
No concertat	125	564	777	1.466	3,47%
Concertats	2.249	552	6.211	9.012	21,33%
Per l'idioma elegit					
Valencià	28	36	749	813	1,92%
Castellà	14.127	4.813	22.492	41.432	98,07%

Retalls retributius en el V Conveni d'ensenyament i formació no reglada

ALL-I-OLI

El nou conveni d'ensenyament i formació no reglada, signat per FETE-UGT i per les patronals el 20 de novembre, contempla una important retallada retributiva per als treballadors i treballadores que realitzen una jornada inferior al 25% en concepte de plus de transport, un col·lectiu que deixarà de percebre al voltant d'un 20% per aquest concepte en relació a les anteriors retribucions. El conveni contempla un increment salarial que serveix de pretext de la patronal per a retallar les condicions laborals per altres vies. STEPV-Iv no ha signat l'acord perquè les condicions laborals s'han vist perjudicades.

Pressupostos de la Generalitat Valenciana de 2004

Pendent encara l'homologació amb l'ensenyament públic

ALL-I-OLI

L'any passat hauríem d'haver arribat al 100% de l'homologació amb els companys i companyes de l'ensenyament públic, sense comptar els sexennis, però això no es va produir per l'increment d'un 20% del complement de destí en les pagues extres, és a dir, 176'43 euros en Primària i 217'27 euros en Secundària. Enguany, aquestes quantitats es dupliquen perquè l'increment que s'aplica sobre el complement específic és del 40%.
Segons els mòduls de concert que figuren en l'avantprojecte de Pressupostos de la Generalitat Valenciana, el salari del personal docent de concertada queda homologat amb els companys i companyes de l'ensenyament públic per a 2004, contemplant fins i tot —és de suposar que com a endarreriments— l'import abonat als funcionaris docents l'any passat en concepte del 20% del complement de destí en les pagues extres.

Els quadres mostren els salaris dels funcionaris docents i del professorat de l'ensenyament concertat.

ENSENYAMENT PÚBLIC

		Primària	Secundària
2003	Salari base anual	12.215'56	14.392'70
	Complement de destí anual	5.293'08	6.518'40
	Complement específic anual	4.603'44	4.644'24
	20% s/compl. destí anual	176'43	217'27
	Total salari any 2003	22.288'51	25.772'62
2004	Increment del 2% (*)	442'25	511'11
	40% s/comp.l destí anual	359'93	443'26
Total salari 2004 anual		**22.914'26**	**26.509,72**

(*) Per a calcular l'increment salarial de l'any 2004 cal no incloure el 20% sobre el complement de destí anual correponent al 2003.
En el cas dels mestres que imparteixen classe al primer cicle de ESO cal afegir-li 1257'36 euros anuals en concepte de complement de destí.

ENSENYAMENT CONCERTAT

	Mestres (Inf, Prim, E.E.)	Mestres 1r cicle ESO	Llicenciats ESO, Batx, Cicles
Salari brut 2004 (anual)	22.914'26	24.171'62	26.509'72
Salari brut 2004 (mensual)	1.636'74	1.726'55	1.893'96
Endarreriments any 03	176'43	176'43	217'27
Total salari 2004	23.090'69	24.348'05	26.726'99
Total salari + S. Social	30.385'04	32.039'60	35.170'05
Mòdul concert	30.404'24		35.190'43
Diferència	19'21		20'38

Al salari brut anual cal afegir-li l'antiguitat de cadascú. Anirà desglosat a la nòmina en salari base (fixat pel conveni estatal) i complement del País Valencià.
Pel que fa als salaris del personal complementari d'Educació Especial, també s'ha d'incloure l'increment del complement de destí en les pagues extres, encara que no es pot assegurar en tant que a la mateixa partida del mòdul també s'arreplega l'antiguitat d'aquest personal.
Quant al PAS, la partida d'altres despeses s'incrementa en un 5'16%, la qual cosa ens du a aplicar directament la fòrmula establerta en l'acord de l'any passat, l'increment resultant de la qual és d'un 5'72%.

La rigidesa dels responsables de la Conselleria d'Educació condiciona la negociació de les plantilles d'Infantil

La inflexibilitat de Conselleria en la negociació de les plantilles d'Educació Infantil i la circumstància que en l'ensenyament públic també estan negociant-se les plantilles ha provocat que els sindicats proposen un document alternatiu.

ALL-I-OLI

La proposta de Conselleria consisteix a adjudicar un professor per centre a partir de setembre de 2004 sempre i quan les plantilles de Secundària no s'apliquen completament en setembre de 2004, com estava pactat i pressupostat, sinó al 90% i que s'aplique progressivament el concert ple en Infantil de 2004 a 2006. En tot cas, l'Administració està disposada a donar un mestre a compte per centre en gener en els centres d'Educació Compensatòria (CAES).

STEPV-Iv ha rebutjat aquesta proposta en considerar inadmissible el finançament d'un tram educatiu a costa d'un altre. A més, és inajornable la implantació d'un mestre per centre a partir de 2004, donada la situació crítica de les plantilles d'Infantil i la càrrega lectiva que han de suportar.

En les successives reunions, Conselleria s'ha reafirmat en la idea de finançar Infantil a costa de Secundària, la qual cosa ha provocat que els sindicats proposaren un document per tal d'ajornar la negociació de les plantilles d'Infantil fins que s'arribe a un acord de plantilles en l'ensenyament públic, ja que és el sostre màxim a què la concertada pot arribar. L'ajornament està condicionat, però, a la implantació d'un mestre més per centre a gener de 2004 i al fet que es respecten els acords signats amb anterioritat, és a dir, l'aplicació al 100% de les plantilles de Secundària en setembre de 2004.

Per la seua banda, la patronal CECE ha proposat que l'Administració adjudique un mestre més per centre a partir de setembre de 2004 a compte de les plantilles futures, implantar progressivament el concert ple d'Infantil al llarg de tres anys i donar un 92% de les plantilles de Secundària en setembre de 2004 i el 100% en gener de 2005. A aquesta proposta s'ha sumat també la patronal EyG, sempre que s'incloga la concertació del Batxillerat.

La Conselleria està pendent de la resposta d'Hisenda a les propostes, tot i que s'ha compromés a respondre al més aviat possible. La pròxima reunió ha quedat fixada per al 20 de gener.

Proposta de l'STEPV-Iv sobre les plantilles d'Infantil

1. Per a gener de 2004, un mestre per centre, a compte de les futures plantilles

Situació actual de les plantilles	Proposta de plantilles de l'STEPV-Iv
3 unitats: 3 mestres	3 unitats: 4 mestres (+1)
6 unitats: 6 mestres	6 unitats: 8 mestres (+2)
9 unitats: 9 mestres	9 unitats: 12 mestres (+3)

2. Negociació paral·lela de la revisió de les plantilles de Primària.

Signada l'homologació dels llicenciats de primer cicle d'ESO amb els del segon

El 18 de novembre es va signar l'acord que permet desbloquejar l'homologació salarial dels llicenciats del primer cicle d'ESO amb els del segon i dels mestres que imparteixen classe en aquest cicle amb els homòlegs de la pública. La condició dels sindicats per desbloquejar l'homologació consistia que l'Administració es comprometera a incloure en les pròximes negociacions una sèrie de temes a tractar amb caràcter d'urgència: plantilles d'Infantil, reducció de càrrega lectiva, plantilles de Cicles Formatius i Batxillerat, sexennis i inclusió en el mòdul de concerts del complement de destí de l'ensenyament públic. Aquest compromís es va assolir el 28 d'octubre.

Mitjançant aquesta signatura es modifica l'acord inicial (BOE del 18 de març de 2003) i suposa que els llicenciats del primer cicle cobraran el mateix que els del segon cicle d'ESO i percebran a més els endarreriments corresponents a 2003.

Categoria	Salari base 2003 (invariable)	Complement País Valencià 2003
Infantil/Primària	1.326'57	252'09
Mestres 1r cicle ESO	1.326'57	339'61
Llicenciats 1r cicle ESO	1.326'57	498'04
Llicenciats 2n cicle ESO	1.557'80	266'81

Plataforma reivindicativa per a la negociació del V Conveni de l'ensenyament concertat

Participa i fes-nos arribar les teues propostes o les del teu centre el més aviat possible.

Les teues condicions laborals estan en joc!

privada.stepv@intersindical.org
Fax 96 392 43 34

ARXIU

Presentades vora de mil signatures al rector de la Universitat de València

El PAS exigeix de nou l'homologació

▲

En l'escrit presentat pels concentrats al rector de la Universitat de València es demana l'homologació del personal d'administració i serveis (PAS) amb la resta de les universitats públiques valencianes. Aquesta demanda no és nova, perquè ja estava arreplegada en l'Acord de 21 de juny de 2002, el qual, en el seu punt 3, diu textualment: "homologar la plantilla i la classificació dels llocs de treball amb la resta de les universitats de la Comunitat Valenciana". L'acord estava signat pels sindicats STEPV-Iv, CCOO, CGT i UGT.

Davant de les mobilitzacions, l'equip rectoral, en escrit adreçat a tot el personal va manifestar que "la Institució ha proposat reiteradament al sí de la Mesa Negociadora l'anàlisi de les situacions específiques de greuge comparatiu sobre retribucions dels diferents col·lectius del PAS respecte a les universitats Politècnica i Jaume I, perquè considerem que juntament amb nosaltres conformen el rang general retributiu del personal PAS de les universitats públiques valencianes". A hores d'ara i després de més de vint anys d'aprovació de l'Estatut, qualsevol persona ha de saber que les universitats d'Alacant i Miguel Hernández d'Elx són tan valencianes com la Politècnica de València, la Jaume I de Castelló i la nostra mateixa.

No podem compartir l'oblit intencionadíssim que per a la nostra homologació fa l'equip rectoral de les classificacions i retribucions de la Universitat d'Alacant i de la Miguel Hernández d'Elx, on precisament els nostres companys i companyes gaudeixen de les millors retribucions. Aquest oblit, a més d'intencionat és totalment arbitrari, ja que mai no ha estat consensuat entre les parts signants de l'Acord.

Homologar no és 'col·lapsar'

Demanem, així mateix, la retirada de l'acord de Mesa negociadora de 28 de juliol de 2003 per considerar que el mateix vulnera l'acord de 21 de juny de 2002, Ja que el nou acord no parla d'homologació i, pel contrari, sí diu "Revisió de les retribucions dels col·lectius que les tinguen més baixes i en relació a la situació de la resta d'universitats valencianes. En aquest procés, no es prendran en consideració les retribucions que se n'isquen del rang general de situació del conjunt de treballadors/res del sistema universitari públic valencià".

No demanem l'homologació per al 2003, sinó l'homologació negociant amb l'equip rectoral el període de temps que calga per atendre aquesta justa demanda del PAS sense "col·lapsar" financerament la institució. Som conscients de l'elevat esforç financer que aquesta homologació implicaria, però l'equip rectoral ha d'entendre també que el PAS de la Universitat de València no és en absolut responsable de la situació de precarietat en la classificació dels seus llocs de treball i que no podem continuar sent sempre els últims de la fila. En aquest sentit, cal remarcar que la dimensió econòmica del capítol 1 del pressupost de la Universitat (despeses de personal) no ve motivada pel salari del PAS.

L'equip rectoral assenyalava també que l'Acord de 21 de juny de 2002 "ha estat acomplit en tots els seus termes", i dues línies més avall del mateix escrit afirmava: "per això ratifiquem el nostre compromís de promoure l'equiparació retributiva i de funcions entre les universitats que són més similars a la nostra, tot evitant la comparació amb aquells que estan més lluny, tan físicament com financerament".

Aleshores, ¿com quedem? ¿han complit tot i, per tant, ens han homologat? Doncs, no, encara no ens han homologat. Per tant, no han complit l'Acord. Ho diuen ells, no l'STEPV: "compromís de promoure l'equiparació retributiva".

Hem d'insistir que el compromís d'homologació és amb "la resta de les universitats de la Comunitat Valenciana". I cal recordar finalment les pròpies paraules del rector: "Hem d'aconseguir, en fi, que el nostre personal, docent i no docent, tinga unes retribuciones dignes i equiparables al personal de les restants universitats i de l'administració pública".

Aconseguim-ho, doncs.

Les avaluacions negatives generen indefensió

Contra el sistema d'acreditació i habilitació de la LOU

▲

STEPV-Iv reitera la seua oposició al sistema establert per la LOU, aquesta vegada no amb una anàlisi prèvia de la Llei, sinó després de constatar que la seua aplicació avala les nostres sospites i reserves. Recentment estem assistint a la recepció del resultat de les avaluacions realitzades tant per la Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación (ANECA) del Ministeri d'Educació com per la Comissió Valenciana d'Acreditació i Avaluació de la Qualitat en el Sistema Universitari Valencià.

Es constata l'alt grau d'informes desfavorables, que arriba en algunes figures contractuals al 50 % de les sol·licituds. Igualment s'hi fa palesa l'absoluta manca de motivació de les avaluacions que dóna peu a una situació d'indefensió front a avaluacions negatives.

Sorprén també l'absència de criteris uniformes a l'hora d'estimar o desestimar les avaluacions requerides: hom no sap exactament quanta experiència docent cal, o quanta recerca i quins paràmetres de qualitat han d'ostentar els treballs presentats. Amb la mateixa dedicació docent i amb recerca de paràmetres semblants, uns casos han merescut una avaluació positiva i d'altres negativa. A més, sembla que en algunes àrees, les exigències han estat equiparables als mèrits exigits per a l'obtenció d'un sexenni.

Aquestes diverses manifestacions d'incoherència desacrediten profundament aquestes agències d'acreditació, abocant als sol·licitants a la presentació massiva de recursos, al·legant manca de motivació, indefensió i arbitrarietat. Podríem preguntar-nos quina és la utilitat d'aquest sistema. Per als que el crearen és una mena d'avaluació externa per a garantir la idoneïtat de les persones que volen sotmetre's a processos de selecció per a places contractuals universitàries. Si acceptàrem aquest punt de vista, l'avaluació externa hauria de limitar-se a l'examen de la suficiència docent i investigadora. És a dir, haurien d'analitzar-se les condicions mínimes requerides per a incorporar-se de ple a la docència i la investigació universitàries: seria en el procés regulat per a la selecció d'aquest professorat on hauria de demostrar-se l'excel·lència del candidat o dels candidats. No sembla ser així, quan hom demana no sabem quants anys de docència per a ser docent (!) i graus d'excel·lència investigadora per a ser investigador. Tot açò, insistim, hauria de ser objecte del procés de contractació.

STEPV-Iv torna a manifestar la seua oposició, no sols a la perversió i tergiversació del sistema establert abans denunciat, sinó fonamentalment al propi sistema. Allò mateix que ha de fer les agències encarregades de l'avaluació, ho pot fer l'òrgan de selecció de la pròpia universitat; és a dir, la primera fase del procés selectiu hauria de ser l'examen dels requisits mínims que cada figura comporta. Per exemple, per a ser contractat doctor s'hauria d'exigir el doctorat i els tres anys d'experiència postdoctoral docent o investigadora; després es procediria a l'avaluació comparativa dels mèrits dels candidats que ostentaren les condicions prèvies. L'actuació de les agències fa pensar que desconfien de les comissions de cada universitat i per tant munten una primera fase que, en realitat, és ja una oposició, pel fet que s'han de demostrar mèrits superiors als requerits per a participar-hi. Per tant, STEPV-IV demana la desaparició d'aquest tràmit que no comporta més que frustracions i una feixuga i innecessària burocratització dels processos de selecció del personal.

El mateix podem dir sobre el sistema d'habilitació "nacional", és a dir, estatal. Sembla obeir a la mateixa desconfiança basada en la denúncia de la discutible perversió practicada en el sistema anterior denominada "endogàmia". Aquest sindicat ja va advertir en les seues reiterades crítiques i oposició a la LOU que l'habilitació estatalitzava l'endogàmia per la via de la presència o influència dels grups de pressió existents a nivell de les universitats espanyoles, la qual cosa no donava remei a les pràctiques denunciades, sinó que les centralitzava encara més. En segon lloc, el sistema d'habilitació està paralitzant la funcionarització, que és la que dóna el major grau d'estabilitat laboral, des del moment que exigeix la convocatòria per aquesta via de places pressupostades de cada universitat, que poden anar a parar a persones alienes als equips de recerca, de docència i de compromís amb la societat formats en les pròpies universitats.

Exclusió del Sindicat a la UPV

STEPV-Iv ha presentat al jutjat contenciós-administratiu demanda en empara del dret fonamental de llibertat sindical, per l'exclusió de participar en els processos negociadors que afecten al seu personal laboral i funcionari, dels seus representants del personal d'administració i serveis (PAS). El gerent de la UPV va fer palesa aquesta exclusió l'1 d'octubre.

El Sindicat es remarca que no pot ser exclòs de participar en qualsevol òrgan constituït al si de la Politècnica que tinga per objecte la negociació de les condicions laborals del treballadors i treballadores, sense que siga necessària la seua adhesió prèvia.

Millores laborals en l'UJI

STEPV-Iv ha sol·licitat que es negocien i apliquen per al personal funcionari i contractat de la Universitat Jaume I (UJI), les mateixes mesures que per a la resta del personal de la Funció Pública: conversió directa de places; concurs-oposició com sistema de selecció; recol·locació per al personal interí i contractat en borses de treball; proves selectives i barems semblants; etc. El Sindicat va sol.licitar, com ja ho vam fer per escrit adreçat al vicerectorat en setembre, la negociació d'un Pla d'Estabilitat Laboral i Promoció Professional per al PAS de la Universitat Jaume I; considerant la negociació d'aquest pacte condició indispensable i necessària per a donar el nostre suport a qualsevol convocatòria de PAS. STEPV-Iv va posar en marxa una campanya de recollida de signatures per a sol·licitar la paralització de la publicació d'una convocatòria de l'escala administrativa, grup C d'Administració General (promoció interna i torn lliure). La campanya exigia que, prèviament a la publicació d'aquesta o qualsevol altra convocatòria de places de PAS, es negocie amb tots els sindicats presents en la mesa negociadora un pla d'estabilitat laboral i promoció professional per aquest col·lectiu de l'UJI. El Sindicat continuarà lluitant per tal de conseguir que els acords que milloren les condicions laborals i les posibilitats de promoció i/o estabilitat d'aquests treballadors es puguen negociar i aplicar de manera plena.

Els STEs-i van intervindre activament en els distints espais de discussió

L'ofensiva neoliberal educativa, a debat en el Fòrum Social Europeu

La Confederació d'STEs-i ha estat present en novembre en el Fòrum Social Europeu celebrat a París. Milers de persones han participat en tallers, seminaris, sessions plenàries i d'altres activitats relacionades amb la defensa dels drets socials, els serveis públics, la guerra i la globalització, el projecte de constitució europea, la immigració i els mitjans de comunicació, entre altres.

La Confederació va participar juntament amb l'STEE-EILAS i la Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC), i va estar present de manera activa en el seminari Privatització i mercantilització de l'educació, el tallers Escola en Lluita i el preparatori del segon Fòrum d'Educació Europeu de Londres, en 2004. També van intervindre en el seminari Per una altra escola, en el plenari Dret a l'educació per a tots i totes i en l'Assemblea General de l'Educació. El treball de les delegacions de la Confederació va ser reconegut i valorat expressament pel comité organitzador.

Els contactes amb altres organizacions socials i sindicals europees, així com la intervenció en els distints debats van obrir la perspectiva d'una coordinació en aquest àmbit, que s'ha marcat com a primer objectiu l'intercanvi d'informació sobre els processos privatitzadors i la mercantilització de l'ensenyament.

En tots els espais es va subratllar la necessitat de superar la manca d'informació sobre les privatitzacions que s'estenen cada vegada més per tot el continent. La privatització educativa a Anglaterra, per exemple, mostra el futur immediat de les polítiques neoliberals que amenacen d'estendre´s a l'estat espanyol.

L'objecte d'un dels debats va ser precisament l'anàlisi dels avanços neoliberals en educació a França, Espanya, Itàlia, Bèlgica i Anglaterra, i de la necessària resposta per part dels treballadors i del conjunt de la comunitat educativa. El seminari, amb una nodrida representació sindical de tot Europa, va estar coordinat per Beatriz Quirós, responsable de política educativa del Secretariat Confederal d'STEs-i. En tots aquests països es detecta un nivell desigual en els projectes, a pesar de compartir un objectiu comú, com és el fet de posar l'escola al servei del mercat. En uns llocs es procedeix a la venda o la privatització de trams sencers del sistema educatiu, alhora que s'estenen les subvencions a empreses privades, on destaquen l'estat espanyol i Itàlia a favor de l'Església Catòlica. Els models són cada cop més segregadors i la mercantilització de l'ensenyament: Educació (competitivitat, jerarquització,etc.) es presenta sota l'excusa de la "llibertat d'elecció" dels pares. D'altra banda, les escoles són menys democràtiques i augmenten les desigualtats que fan molt difícil l'accés de tota la població a a l'educació. Finalment, el projecte de constitució europea amenaça de consolidar aquestes polítiques neoliberals.

El Fòrum de París ha apostat per aprofundir en la coordinació internacional per fer més eficaç l'oposició al neoliberalisme educatiu dissenyat per la Unió Europea i per mantenir el caràcter públic de l'educació.

L'autor de Los nuevos amos de la Escuela presenta en febrer el seu llibre a València i Alacant

Nico Hirtt participarà en el debat sobre Sindicalisme i Renovació Pedagògica

ALL-I-OLI

Nico Hirtt visitarà el País Valencià en febrer per a presentar el seu llibre Los nuevos amos de la escuela i participar en el debat organitzat per l'STEPV-Iv sobre Sindicalisme i Renovació Pedagògica. L'últim treball d´Hirtt mostra les conseqüències que per al sistema públic té previstes la Comissió Europea, així com els importants grups industrials i els governs, tant els conservadors com els socialdemòcrates. Nico Hirtt és professor de física a Bèlgica i un dels fundadors d'APED, un moviment belga per la defensa d'un ensenyament democràtic.

El procés d'adequació de l'escola a les necessitats del mercat, la privatització progressiva dels sistema públic d'ensenyament, la jerarquització i la pèrdua de democràcia, els processos de conversió dels centres escolars en empreses en competència dins d'un mercat cada vegada més desregulat, el paper de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, l'autèntic significat de l'aprenentatge al llarg de tota la vida, són temes que Nico Hirtt analitza metòdicament i documentalment en el seu últim llibre.

Hirtt destaca les perilloses conseqüències que aquestes polítiques europees tindran, especialment per als sector més desfavorits. Es tracta, al capdavall, d'una lúcida i clara exposició sobre com les polítiques neoliberals desenvolupades en la indústria, el transport o les comunicacions estan qüestionant un dret irrenunciable com és l'educació i com es pretén transformar aquest dret en un servei més, regulat només per les lleis del mercat, que només procuren el benefici econòmic empresarial. En aquest context, la Llei de Qualitat és la traducció a l'estat espanyol d'aquestes polítiques neoliberals. El llibre de Nico Hirtt s'ha convertit en un referent imprescindible en la lluita contra la privatització del sistema públic d'ensenyament.

Nico Hirtt intervindrà en l'Edifici de la Nau de la Universitat de València el 18 de febrer, a les 19 hores. L'acte d'Alacant se celebrarà el dia següent, 19 de febrer, al Club Diario Información.

Una selecció del seu pensament es pot trobar en les següents adreces:

http://www.suatea.org/jornadasPolEdu/3ejes.PDF

http://www.suatea.org/boletin/b119/b119separatatextos.pdf

http://www.suatea.org/boletin/b119/b119separataentrevista.pdf

DEBAT

Sindicalisme i Renovació Pedagògica

Amb aquest document, All-i-Oli reserva un espai al Debat que el IX Congrés de l'STEPV-Iv va encomanar al Secretariat Nacional. Un Debat i una Conferència que tindrà lloc aquest curs, al que es convoca les afiliades i afiliats, per abordar la relació entre Sindicalisme i Renovació Pedagògica amb la finalitat de determinar en el context actual els trets que fonamenten aqueixa relació ja històrica a partir del significat actual del propi concepte de Renovació Pedagògica, tot sense perjudici de les ponències i resolucions del mateix congrés.

Aquest ha de ser un procés hon s'implique tota l'afiliació i no ha de ser un debat entre "cúpules", i això es una de les premises donades a les persones que hem convidat per a compartir aquest debat amb conferéncies i documents. Nico Hirtt, Marta Jimenez, Rafa Porlán, Pere Polo, i companys i companyes dels MRP del País Valencià, ja han confirmat la seua participació.

També a la nostra WEB hem iniciat el debat, i dins de l'espai " Sindicalisme i Renovació Pedagògica" hem inclós documents i un Fórum on tú podràs enviar les teues reflexions i aportacions.

(http://www.intersindical.org/stepv/peirp/debatsirp.htm)

Referir-se al sindicalisme a l'ensenyament implica necessàriament referir-se a la necessitat de lluitar per canviar l'escola. Els sindicats, a més de reivindicar millores i canvis en aspectes com l'organització, l'estructura i les condicions laborals, no poden ignorar que molts dels problemes dels treballadors i treballadores de l'ensenyament tenen el seu origen en la funció social que el sistema assigna a la professió docent. La defensa dels interessos laborals passa per alliberar als professors i professores de la funció social que el poder i el propi sistema social els assignen. La defensa conseqüent dels interessos dels ensenyants va lligada a la transformació de l'escola, una escola de servei públic, en el marc d'una educació al servei dels sers humans.

Els treballadors de l'ensenyament som fills d'uns determinats models d'ensenyament-aprenentatge que no són precisament fruit d'aquesta escola alliberadora i potenciadora sinó d'una cultura d'alienació i de reproducció social. No podrem incorporar canvis significatius en la nostra vida professional si no aprenem altres maneres de fer, pensar i sentir. Això implica apostar decididament per la formació del professorat com una eina fonamental del sindicalisme dels treballadors i treballadores de l'ensenyament. És una necessitat troncal, vertebradora de l'acció docent, de la problemàtica del nostre treball, de les nostres necessitats.

La Renovació Pedagògica no és un discurs qualsevol en el marc d'ofertes de formació, és la possibilitat que tenim tots i totes de fer propostes, projectes, a partir dels problemes que anem vivint. Aquests problemes només es resolen en un marc de formació crítica, alternativa, és a dir, renovadora, o bé segons el paradigma del poder i, per tant, es perpetuen.

En un moment en què el neoliberalisme crea mercat en totes i cadascuna de les esferes socials, també en educació, cal redefinir el context social i educatiu que vivim i atrevirnos de bell nou a treure conclusions que ens permeten avançar per tornar a orientarnos. Aquest és un deure dels MRPs i també d'un sindicalisme que vol ser alternatiu.

All-i-oli intersindical QUADERNS DE LA INTERSINDICAL VALENCIANA

ARXIU

Declaració de la Internacional de l'Educació en el Dia Mundial contra la sida

La sida constitueix un fre per a la realització de la tasca educativa

La Internacional de l'Educació (IE), la principal federació de sindicats d'ensenyament —26 milions de membres a través de les seues 315 organitzacions afiliades en 161 països i territoris—, en la qual s'hi integra STEPV-Iv, ret homenatge en el Dia Mundial contra la sida de l'1 de desembre als tres milions de persones mortes en 2003 en el món per causa de malalties relacionades amb la sida. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), el nombre de persones seropositives segueix augmentant i prompte sobrepassarà els 42 milions de persones actualment contaminades.

En la Internacional de l'Educació estan integrades organitzacions de tots els països durament colpejats per aquesta epidèmia. La IE i els seus membres són testimonis del considerable impacte d'aquesta malaltia sobre els sistemes eductius, el personal docent i l'alumnat. En els països més afectats, especialment a l'Àfrica Austral, milers d'escoles s'enfronten a l'absentisme i la penúria del personal docent. Centenars de milers de joves, que representen el futur del seu país, es troben privats del dret fonamental de rebre una educació i una formació.

La IE adverteix que només a través d'un considerable esforç concertat es podran salvar els sistemes educatius d'aquests països. La Internacional s'ha compromès, amb l'estreta cooperació de l'OMS, en un programa de prevenció de la sida en 17 països d'Àfrica i el Carib. En aquestes regions, els sindicats de l'ensenyament treballen al costat dels Ministeris de Sanitat i Educació i la cooperació és òptima.

El programa de capacitació posat en marxa pels sindicats de docents, ha arribat a milers de docents i centenars d'escoles. L'avaluació del programa posat en marxa ha mostrat que limitar la capacitació a la transmissió de coneixements bàsics sobre la sida no és suficient per a aconseguir un impacte durador. Per tant, el mòdul de capacitació també insisteix a desenvolupar competències més generals i assumir responsabilitats. Gràcies a aquest enfocament global, docents i alumnes estan instaurant un clima de confiança per a abordar el conjunt d'aquesta problemàtica en el context escolar.

La IE i les seues 315 organitzacions membres en tot el món s'han compromès a trencar el mur del silenci sobre la malaltia, convençuts que el programa ha de ser ampliat amb la incorporació de més sindicats d'ensenyament d'altres països per a estendre el compromís de lluitar, en l'àmbit educatiu, contra la propagació de la sida.

Més informació: http://www.ei-ie.org/aids.htm

Els STEs-i intervenen en els distints espais de discussió

L'ofensiva neoliberal educativa, present en els debats del Fòrum Social Europeu

La Confederació d'STEs-i ha estat present en novembre en el Fòrum Social Europeu celebrat a París. Milers de persones han participat en tallers, seminaris, sessions plenàries i d'altres activitats relacionades amb la defensa dels drets socials, els serveis públics, la guerra i la globalització, el projecte de constitució europea, la immigració i els mitjans de comunicació, entre altres.

La Confederació va participar juntament amb l'STEE-EILAS i la Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC), i va estar present de manera activa en el seminari Privatització i mercantilització de l'educació, el tallers Escola en Lluita i el preparatori del segon Fòrum d'Educació Europeu de Londres, en 2004. També van intervindre en el seminari Per una altra escola, en el plenari Dret a l'educació per a tots i totes i en l'Assemblea General de l'Educació. El treball de les delegacions de la Confederació va ser reconegut i valorat expressament pel comité organitzador.

Els contactes amb altres organizacions socials i sindicals europees, així com la intervenció en els distints debats van obrir la perspectiva d'una coordinació en aquest àmbit, que s'ha marcat com a primer objectiu l'intercanvi d'informació sobre els processos privatitzadors i la mercantilització de l'ensenyament.

En tots els espais es va subratllar la necessitat de superar la manca d'informació sobre les privatitzacions que s'estenen cada vegada més per tot el continent. La privatització educativa a Anglaterra, per exemple, mostra el futur immediat de les polítiques neoliberals que amenacen d'estendre´s a l'estat espanyol.

L'objecte d'un dels debats va ser precisament l'anàlisi dels avanços neoliberals en educació a França, Espanya, Itàlia, Bèlgica i Anglaterra, i de la necessària resposta per part dels treballadors i del conjunt de la comunitat educativa. El seminari, amb una nodrida representació sindical de tot Europa, va estar coordinat per Beatriz Quirós, responsable de política educativa del Secretariat Confederal d'STEs-i. En tots aquests països es detecta un nivell desigual en els projectes, a pesar de compartir un objectiu comú, com és el fet de posar l'escola al servei del mercat. En uns llocs es procedeix a la venda o la privatització de trams sencers del sistema educatiu, alhora que s'estenen les subvencions a empreses privades, on destaquen l'estat espanyol i Itàlia a favor de l'Església Catòlica. Els models són cada cop més segregadors i la mercantilització de l'ensenyament: Educació (competitivitat, jerarquització,etc.) es presenta sota l'excusa de la "llibertat d'elecció" dels pares. D'altra banda, les escoles són menys democràtiques i augmenten les desigualtats que fan molt difícil l'accés de tota la població a a l'educació. Finalment, el projecte de constitució europea amenaça de consolidar aquestes polítiques neoliberals.

El Fòrum de París ha apostat per aprofundir en la coordinació internacional per fer més eficaç l'oposició al neoliberalisme educatiu dissenyat per la Unió Europea i per mantenir el caràcter públic de l'educació.

25 de noviembre, Día contra la violencia hacia la mujer

¡Estamos hartas!

Laura Villafuerte

Vivimos en una sociedad violenta. La violencia forma parte de nuestras vidas: estructuralmente, porque sostiene y perpetúa el sistema —venta de armas, narcotráfico, guerras, invasiones, expolios... — y simbólicamente, porque ni siquiera percibimos como violencia lo que nos machaca cada día: condiciones laborales, sexismo en sus diversas formas, información sesgada e interesada, etc.

Afortunadamente, de las múltiples formas de violencia que padecemos las mujeres en este sistema androcéntrico y sexista —anuncios, contratos precarios, falta de paridad, tráfico de mujeres, empobrecimiento, prostitución, etc. — hay una tan extrema que vamos percibiendo como una forma específica de violencia contra las mujeres: el asesinato. Al menos hemos avanzado en eso. La violencia física contra las mujeres, el maltrato y el asesinato, se va percibiendo por la sociedad como algo inadmisible e injustificable. Pero poco más.

Es fundamental que las mujeres, y también los hombres, percibamos como violencia todo aquello que nos agrede cada día.

Estamos hartas. No de la "violencia de género", que se diluye en conceptos abstractos que parecen no tener nada que ver con nuestras vidas. Estamos hartas de que miles de mujeres sean maltratadas cada año por sus compañeros. Estamos hartas de que a las mujeres las maten los hombres. Porque es así. Sólo mirando de frente el problema, podremos intentar solucionarlo. Las mujeres son asesinadas por sus compañeros, maridos, hijos, vecinos, etc. Estamos hartas de salir a la calle, de pedir una ley integral, de plantear la necesidad de un modelo coeducativo como forma de prevención de la violencia. Estamos hartas de que no se nos oiga, hartas de que los políticos salgan al paso de los asesinatos de mujeres, con meras declaraciones que sólo persiguen la rentabilidad política.

Estamos hartas de tanta violencia cotidiana. Es fundamental que las mujeres, y también los hombres, percibamos como violencia todo aquello que nos agrede cada día. Es necesario que transgredamos, interna y externamente, el orden establecido: no es peor estar sola que con un maltratador, no es peor mostrar la debilidad y los sentimientos que ejercer la fuerza destructiva para mantener el esquema dominio-sumisión que caracteriza la mayoría de las relaciones entre hombres y mujeres.

Las mujeres, tradicionalmente, estamos vinculadas a la vida, a su reproducción y a su cuidado; no por esencia, sino porque esa ha sido nuestra historia.

Las mujeres asesinadas en 2003 tenían ilusiones y expectativas que han sido destruidas sin sentido por la violencia machista

La vida es un valor. Nuestra vida, también. Las mujeres asesinadas en 2003 tenían ilusiones y expectativas que han sido destruidas sin sentido por la violencia machista.

En su prevención y erradicación estamos implicados todos y todas. Los agentes sociales y la clase política más, porque de seguir así, sin los recursos necesarios y las medidas políticas oportunas, muchas nos moriremos —con suerte de viejas— denunciando cada 25 de noviembre la violencia contra las mujeres.

Organización de Mujeres de la Confederación de STEs-i

NATURA VALENCIANA

Les gramínees o poàcies (I)

L'arròs

Joan V. Pérez Albero

Les **gramínies** o **poàcies** són una família de plantes ben conegudes a casa nostra i conformen el grup que més èxit evolutiu ha tingut. D'entre les nombroses espècies presents a les nostres terres hui parlarem d'una, culturalment i econòmicament molt important, els **cereals**, i d'entre ells, de l'**arròs** (*Oryza sativa*).

La influència dels cereals en la història de la humanitat data del Neolític. La revolució neolítica, la de major transcendència en la història de la humanitat, va tindre com a eix la domesticació dels animales i el posterior cultiu dels cereals. La seua importància cultural i econòmica es clara, atés què tres de les grans civilitzacions de la humanitat s'han constituït sobre el cultiu d'un cereal: la **xinesa** sobre l'**arròs**, la **mediterrània** sobre el **blat** i l'**americana** sobre la **dacsa**, coneguda també com a **panís** o **blat de moro**.

L'arròs, originari del sud-est asiàtic, es cultiva a la Xina des de fa vora de cinc-mil anys i els àrabs el van difondre (**ar-ruz**, en llengua àrab) per tota la Península Ibèrica a partir del segle VIII. Al nostre país, el seu cultiu va assolir una enorme difusió, sobretot al segle XVIII per la seua condició d'excedent agrari comercialitzable. El cultiu de l'arròs afavorí una forta concentració de la propietat i provocà enfrontaments importants entre un gran nombre de jornalers, que només obtenien treball temporal, i els grans arrendataris. A començaments del segle XVII l'arròs era, amb la seda, la principal exportació valenciana, un caràcter que es va accentuar durant el segle XVIII. Aquesta expansió es devia a la conjunció d'una sèrie d'avantatges: era menys delicat que la morera, s'adaptava molt bé a les àrees de marjal i terres humides, produïa grans beneficis per fanecada. A més, amb la collita, els camperols podien enfrontar-se millor a les crisis de subsistències, i disposava d'uns bons canals de comercialització.

Les propietats alimentàries i medicinals de l'arròs (com astringent) i les nombroses aplicacions culinàries, gràcies a la quantitat de sabors que és capaç de vehicular, han fet de aquest cereal un element imprescindible de la nostra gastronomia.

Tópicos y estereotipos informativos sobre el Sur

Manipulación de conciencias

José Antonio Antón

Noticia del informativo Hora 14 de La Ser (1/12/03). Tras referirse al "asesinato" de "siete agentes, funcionarios..." (se evita el término "espías") y al herido, todos ellos calificados como "valientes, defensores de la libertad del pueblo iraquí para normalizar el país", la periodista describe el ambiente en Madrid: "Hace frío, luce el sol, la tranquilidad reina tras la trágica pérdida de estos siete agentes del Servicio Nacional de Inteligencia" (queda más confuso que espía, pero ¿no estaban allí en acción humanitaria?); "dejan viudas e hijos" (¿sólo ellos?); "un ambiente muy diferente al violento y desértico Irak". Existe la clara intención de contraponer la imagen de la paz y el orden en una España moderna, europea (a la sazón, un país desarrollado y democrático) y la descripción de un Irak sinónimo casi de primitivismo (o sea, de violencia, desierto y sequedad). ¿Será que Mesopotamia, cuna de la agricultura, es como el desierto del Negueb?

Este enfoque informativo trata de apoyarse una vez más, en los estereotipos muy estudiados sobre la imagen de los países del Sur en nuestras sociedades (cabe recordar los de nuestra amiga y compañera Encarna Gil, de la Universitat de València). De esta forma, la imagen del tercermundista Irak se construye en un territorio inhóspito y peligroso (como todo país del Sur, especialmente si se trata de un país árabe, debido a la legendaria crueldad de los árabes). Se trata de una imagen hábilmente explotada por las portadas de los periódicos y las televisiones, que muestran a un grupo de iraquíes bailando y celebrando la muerte de los que probablemente identifican como fuerzas ocupantes. Se fragua de nuevo la representación de la oposición entre un país (unas gentes, un pueblo) desarrollado y otro subdesarrollado, entre la democracia y la tiranía, entre el orden y el caos. La conclusión justificadora, aunque no se explicite, es que la participación de las tropas de la coalición liderada por los Estados Unidos, entre las que se encuentra el estado español, es legítima. A pesar de las sospechas de que el petróleo estaba en la raíz del intervencionismo de Estados Unidos y sus acólitos (ahí están las concesiones en marcha a las petroleras españolas y a otras empresas "para la reconstrucción"), la intervención es necesaria.

Este enfoque informativo se apoya en los estereotipos muy estudiados sobre la imagen del Sur en nuestras sociedades

Será que las niñas de 12 y 13 años muertas por ser supuestamente confundidas por terroristas por las tropas yankis, (como todos los días, como durante las dos guerras del Golfo los miles y miles de iraquíes), no son barbarie. Será que la supuesta intervención humanitaria es capaz de ocultar los sórdidos intereses geoestratégicos y económicos. Será que los iraquíes no dejan viudas e hijos. Van a conseguir que Sadam acabe convirtiéndose en un héroe de la resistencia. ¡Qué información!

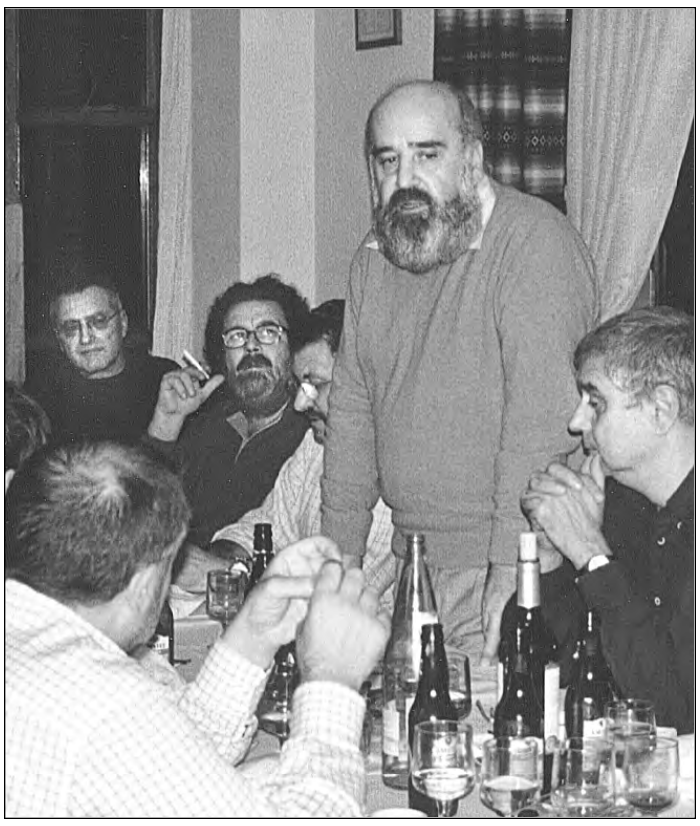

XELO GARCÍA

El militant d'IV, empresonat per un article d'opinió

Secundino Vallejo és homenatjat en un acte públic en defensa de la llibertat d'expressió

ALL-I-OLI

Més d'un centenar de persones van assistir a l'acte de solidaritat amb Secundino Vallejo i en defensa de la llibertat d'expressió organitzat per Intersindical Valenciana (IV). Vallejo va ser empresonat en compliment d'una condemna requerida per CCOO, sindicat en el que Vallejo militava i al que va imputar greus acusacions en un diari d'Alacant. El membre de la Intersindical ha complit sis mesos d'internament a la presó de Villena. En el transcurs de l'acte, el sindicalista, amb permís penitenciari, es va dirigir als assistents per a denunciar els atacs a la llibertat d'expressió i agrair les mostres de solidaritat. Vallejo va ser ovacionat amb un llarg aplaudiment.

Entre els sindicalistes assistents al sopar es trobaven Rafael Recuenco i Carlos de Lanzas, secretari general i de relacions institucionals de la UGT, respectivament, i José García Polo, del Sindicat Ferroviari. També hi assistiren Agustí Cerdà, president d'Esquerra Republicana del País Valencià, Víctor Baeta i Francesc Santacatalina, d'Esquerra Valenciana. A més, els organitzadors van rebre distintes adhesions a l'acte, tant a títol personal com per part de distints col·lectius.

ENX@RXATS

Albert Sansano

Barcella

La revista Barcella es la edició electrònica d'una plataforma per a la informació i el debat que amb el mateix nom contribueix al mosaic informatiu del País Valencià. Editada pel col·lectiu Serrella des de 1997, intenta crear espais perquè participen els ciutadans de les comarques de la Mariola.

La línia editorial de Barcella sempre ha estat, de manera inequívoca, al costat dels valors democràtics, ecològics o de defensa de la identitat valenciana. Té seccions fixes com l'editorial, el còmic, panorama, timonets i argelagues, comunicacions, l'entrevista, qüestions, opinió, publicacions, música, exposicions, Barcella verda, cuina o Fem Barcella. Barcella ha estat present en la mostra de l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català realitzada a Alcoi i s'ha presentat arreu dels pobles dels voltants de la Mariola.

El col·lectiu Serrella, creat en maig de 1995 en Banyeres de la Mariola, pretén que els debats puguen crear un estat d'opinió crítica en la societat valenciana en parlar de temes com la integració cultural, l'arrelament familiar i social, la marginalitat, les migracions, la xenofòbia o l'arrasament dels recursos naturals del territori, entre d'altres temes. En 2002 va rebre, de mans de l'Associació Cultural Amics de Joan Valls, el 8é Premi Joan Valls i Jordà per la publicació de Barcella.

http://www.banyeres.com/serrella/Collectiu.htm

Entrepueblos

Entrepueblos és una Organització No Governamental de Cooperació per al Desenvolupament (ONGD) que treballa des de la perspectiva de la solidaritat amb els pobles empobrits i explotats (Tercer Món o països del Sud). Va nàixer el 1988 gràcies a l'impuls dels comitès de solidaritat amb Amèrica Llatina, que des de la dècada dels 70 han donat suport als processos de lluita popular a Nicaragua, El Salvador i Guatemala, i posteriorment contra el bloqueig de Cuba, i contra les violacions als drets humans a Mèxic, Colòmbia o Perú. Posseeix per tant una base social amb experiència i compromesa amb els processos d'alliberament dels pobles.

A través de les diferents seccions del web d'Entrepueblos podem saber com entenen la cooperació, els seus projectes de treball, d'educació per al desenvolupament, de difusió de la realitat social dels pobles amb els quals es col·labora, de denúncia i acció i sobre les Brigades de Solidaritat. També s'hi pot accedir a les seues publicacions. Des d'ací es pot arribar a la Guia de recursos d'Educació per al desenvolupament, publicada dintre del web de la Coordinadora Estatal d'ONG, un altre espai també recomanable (http://www.congde.org/guia/index.html).

http://www.pangea.org/epueblos/

Textos valencians per a repensar l'escola

L'editorial valenciana Tàndem inaugura la col·lecció Experiències Pedagògiques amb dos títols que són la millor mostra de la vitalitat de les pràctiques innovadores en matèria educativa al nostre país. En els dos casos es tracta de treballs que han merescut el prestigiós Premi Melchor Botella a la Renovació Pedagògica instituït per l'Ajuntament d'Elx en memòria del mestre i sindicalista il·licità. Des d'aquestes pàgines cal felicitar els responsables editorials per l'aposta que suposa l'eixida al carrer de *L'escola que volem* i *Una escola partici - pativa i democràtica.* Aquests llibres enceten de manera brillant una senda que cal seguir enriquint amb aportacions exemplificadores de la potencialitat innovadora d'experiències que, en silenci i a contra corrent, mostren la cara més dinàmica i compromesa, però sovint desconeguda, del treball a les nostres aules.

Camí d'Ítaca

Salvador Valero i Javaloyes

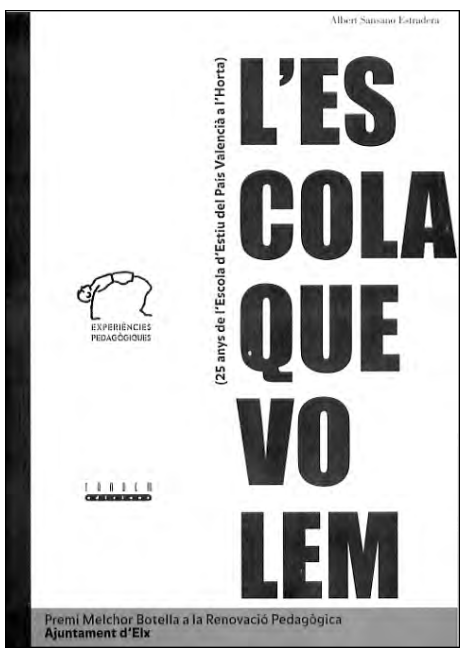

Albert Sansano i Estradera
L'escola que volem. 25 anys de l'Escola d'Estiu del País Valencià a l'Horta.
Premi Melchor Botella a la Renovació Pedagògica 2002. Ajuntament d'Elx
Tàndem, València 2003.
200 pàgs.

En aquest llibre prologat per Jaume Carbonell, Albert Sansano reuneix documents, memòries, cartes, programes, notes de premsa, reflexions, cartells, etc. des de la primera Escola d'Estiu celebrada a l'Horta el 1976, on inicialment es plantejaven, a imatge de Catalunya, les diferents línies de treball a l'escola pública.

De l'època de govern socialista, de les vagues, de les activitats d'hivern i de les noves lleis educatives es fa ressò l'autor, que també planteja la participació i implicació de pares i mares en el procés educatiu.

Són els anys 1983 al 1985 on s'aprecia un temps de fort increment de matrícula, de canvis i legalització. Es passa a donar forma a una estructura organitzativa, es crea la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica (MRP) del País Valencià i comencen els contactes amb els Centres de Professors. Sansano relata els esdeveniments del congrés de Gandia, la vaga del curs 1988-89, la intensa vida interna del MRP, i de com l'assemblea de cloenda de la XII Escola d'Estiu s'hi va haver de realitzar a l'inici del curs 1987-88, amb la finalitat de poder reflexionar amb més tranquil·litat.

Les reflexions produïdes en distintes edicions (XI, XII, XIII) sobre els canvis de model d'escola, marcaren l'inici de noves etapes i noves ambicions. La col·laboració amb l'Escola d'Estiu comença a ser més efectiva i els sindicats progressistes de l'ensenyament (STEPV, CCOO, FETE-UGT, CNT) s'impliquen en la seua organització.

Som als anys noranta quan l'ombra de la LOGSE provoca mogudes i reflexions al si de l'Escola d'Estiu, on es couen molts dels plantejaments crítics amb la Llei, s'obrin debats i es fan valoracions. Són els anys de les olimpíades i de l'Expo, que tanmateix no suposen canvis rellevants en el panorama educatiu.

Albert Sansano menciona de manera especial l'estimat Melcior Botella, que ens deixava l'estiu del 1994. L'autor rescata les paraules pronunciades el dia del soterrament per José Manuel López Grima, quan es complien vint anys d'Escola d'Estiu i prosseguien els debats sobre el model educatiu, la vida democràtica a l'escola, l'escola pública i popular.

Arribats els anys del regnat de Zaplana i Aznar, es referma encara més la lluita per l'escola pública i democràtica. Sorgeixen les plataformes perquè cal defensar l'escola pública més que mai. El Ministeri d'Educació ha eliminat la representativitat dels MRP al si del Consell Escolar de l'Estat. Comença un període dur i difícil, que encara dura.

Al final de l'estiu del 1997 un nou cop batega l'Escola d'Estiu i Anna Ros ens deixa. Lluitadora incansable, renovadora, sindicalista, Anna ho reunia tot. Sansano replega al llibre els trets bàsics i les paraules justes per expressar el sentiment del MRP envers Anna.

I, per fi, l'Escola d'Estiu arriba a les darreries del segle XX després d'un viatge de 25 anys que recorda el del mític Ulises cap a Ítaca. Salvant obstacles, guanyant lluites a grandíssims gegants i procurant sempre arribar a bon port, aquests objectius han marcat també el camí del MRP. Un camí fet de la mà de la persona que al llarg d'aquest temps ha estat un referent de primera magnitud, Gonçal Anaya, el mestre dels mestres. Ell ha estat al capdavant de totes les reivindicacions per l'escola pública amb una empenta envejable, implicat com ningú amb els MRP, fent del seu pensament un compromís públic.

En un annex, l'autor compilaa en un disc compacte les imatges, programes, documents i bibliografia més significativa dels 25 anys d'Escola d'Estiu. L'obra es presenta així com un document imprescindible per al professorat que manté encara viu el cuquet de la renovació a l'escola. El llibre és també un reconeixement al treball dels mestres, homes i dones que cada dia s'atreveixen a qüestionar la seua tasca, que volen millorar-la i enfortir-la.

Amb tantes normatives i lleis "de qualitat", cal recordar que la qualitat de l'ensenyament depén sobretot dels professionals implicats dia a dia —i estiu a estiu— en moviments de renovació, grups de treball, seminaris permanents. Són els professionals que es plantegen una i cent vegades cap a on ha d'anar l'escola i què cal canviar per a que millore.

Entrats en el nou segle, les Escoles d'Estiu representen una de les plataformes més fermes de la lluita ciutadana per l'escola pública. L'ingent treball de recerca d'Albert Sansano serveix també per no perdre de vista quina és l'escola que volem.

Mestre del Col.legi Públic l'Assumpció, d'Elx (Baix Vinalopó).

Ha caigut una estrella

M.ª Ángeles Llorente Cortés

Una escola participativa i democràtica
Mestres de l'Escola d'Almoines
Premi Melchor Botella a la Renovació Pedagògica 2001, Ajuntament d'Elx
Tàndem, València 2001. 88 pàgs.

Están cayendo estrellas...../ - ¿Qué estás diciendo, hermano?/ Son estrellas fugaces./ - !Están cayendo estrellas!..../ - Qué pensamiento extraño.../ !¿Cómo del cielo claro/ se desprenden estrellas?!.../ Pon tus manos abiertas/ Para que ellas caigan/ - ¿Qué estás diciendo hermano?/ Son estrellas fugaces/ Ni caen, ni se recogen/ - No importa. Pon las manos. (D. M. Loynaz)

Sorpresa, il·lusió, gratitud i esperança són alguns dels sentiments que desperta la lectura d'aquest preciós llibre coral que ens ofereix el col·lectiu de MESTRES d'Almoines en demostrar-nos que sempre, també ara, és possible treballar, pensar, reflexionar viure amb altres persones experiències d'aprenentatge basades en el sentit comú, la dignitat personal i el compromís social.

Sorpresa, en primer lloc, per tenir entre les mans un llibre sense noms propis en la portada. Un llibre nascut al calor d'un grup de persones que comparteixen espais i temps de vida en comú. Persones que mitjançant el diàleg i l'intercanvi han convertit la individualitat en societat, la pràctica diària en principis estratègics d'actuació pedagògica i el pensament en motor per a la reflexió i l'acció. Sorpresa, sí, grata sorpresa. Demostra el llibre el bon saber d'unes persones cultes, que fugint del professionalisme buit de contingut -tan en voga-, saben contar el que fan i ho expliquen, a més, de manera senzilla, profundament aclaridora i molt ben fonamentada epistemològicament. El col·lectiu de mestres d'Almoines aposta per dos objectius fonamentals, aprendre a aprendre i aprendre a escollir el que aprenem. I proposen com elements claus per a aconseguir-ho dos grans eixos que impregnen la vida de l'escola: l´assemblea i els projectes de treball.

Il·lusió, molta il·lusió en comprovar que un grup de persones continua afanyada en parlar d´EDUCACIÓ –sí, amb majúscules-, de formació de persones que tenen emocions i sentiments i que són capaces de viure d'una manera "autònoma, crítica, racional i creativa" com subjectes actius de la societat en que els hi ha tocat viure. Els i les mestres d'Almoines diuen que el sistema, la filosofia de treball de l'assemblea - informació, opinió, decisió- està present en tot el que es fa a l'escola i que s´aplica la democràcia a qualsevol activitat: "I és en aquestes activitats quotidianes, simples i senzilles, on pensem que es troba l'essència epistemològica de l'aprenentatge, perquè és en la simplicitat significativa on l'alumnat pot integrar els coneixements que ja té amb altres de nous més complexos; on pot construir aprenentatges per a la comprensió". Il·lusió en comprovar que encara resten vivències de formació del professorat vinculades a la pràctica quotidiana i directa amb l'alumnat i les famílies i basades en l'intercanvi d'idees i pràctiques del professorat. La quantitat i la qualitat de les cites i la bibliografia utilitzada evidencia la necessitat de conjugar teoria i pràctica per a oferir models alternatius de funcionament a la rutina acrítica i paralitzant que avui impera en bona part dels centres escolars.

Gratitud perquè podem llegir, per primera vegada en molt de temps, l'experiència de vida democràtica en una escola pública contada pels seus autors. Famílies, mestres i alumnes hi estan presents a través de nombroses exemplificacions -fotografies, textos, documents d'informació a les famílies, actes d'assemblea i treballs de l'alumnat- que fan d'aquestes pàgines un instrument viu i útil per a iniciar processos de transformació a les escoles. Gratitud també, perquè es tracta d'una experiència que va meréixer el 2001 el Premi Melchor Botella a la renovació pedagògica, un guardó amb una significació molt especial per a la Federació de MRP del País Valencià, col·lectiu que treballa des de fa més de 25 anys per una escola pública, popular, democràtica i valenciana.

I esperança que siguen moltes, moltíssimes, les persones que lligen el llibre i que en llegir-lo s'animen a estimular noves vivències pedagògiques per tal de revitalitzar l'Escola Pública. Esperança que es publiquen d'altres experiències que mostren a la ciutadania que només amb la participació i el compromís avançarem cap a una societat més justa i un món millor. ¡Tant de bo seguisquen caiguent estrelles!

Mestra del CP Cervantes de Buñol, pre - sidenta de la Federació de MRP del País

ESCRIT AHIR

‘Tierra y alma de Valencia’ o el valencianisme franquista (i IV)

Ferran Pastor

No vaig a insistir en la nòmina dels valencianistes que ajudaren a apuntalar el franquisme. Afegiré només que els curiosos poden ampliar la llista (Mateu i Llopis, Joan Beneito, entre d´altres) consultant València sota el franquisme (1995) de l’historiador Santi Cortés.

Avui tractarem un episodi més optimista: els franquistes de primera fornada que aviat evolucionaren cap a la democràcia i el valencianisme cultural i polític, Vicent Badia i Marín, Josep Maldonado o Vicent Ventura per exemple. El cas més rellevant i complex que conec d’aquest bloc és Martí Domínguez. Un repàs a la seua biografia ens il·lustra fins a quin punt esdevingueren incòmodes i superficials les relacions entre la dictadura militar i la dreta valenciana més culta i lliberal que Domínguez interpetrava i vertebrava des de la premsa. Bona prova que les dissensions venien de lluny: és el llibre que presentem. Perquè Tierra y alma de Valencia va ser una densa i atrevida reflexió sobre el present i el futur del País Valencià. Més encara, crec que des d´una mirada entre regeneracionista i conservadora arribà al límit d’introspecció que podia permetre el règim el 1941 a un assaig de tema "regional" a un dels seus. I només el podia escriure un culte propietari de tarongers i arròs criat a Algemesí, doblat d’excombatiente, regidor de València, periodista... i format encara en la tolerància i llibertat de la Universitat de València.

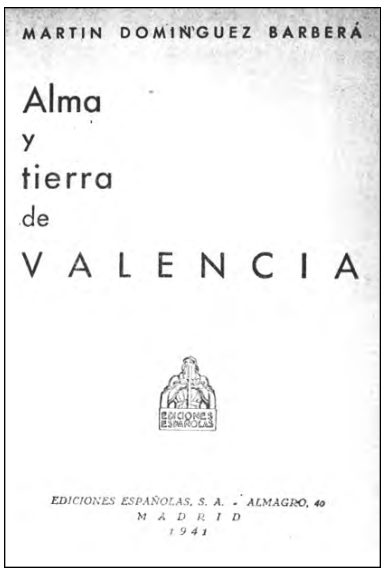

Converses srobe literatura infantil i juvenil

Les petites (i grans) emocions de la vida

Gemma Lluch

Només fa sis anys que Montse Gisbert s’inicià en el món de l’àlbum il·lustrat amb el text Les endevinalles de Llorenç escrit per Llorenç Giménez (València: Tàndem, 1996). Tres anys més tard, va publicar en la mateixa editorial El bebé més dolç del món, en aquest cas, com a escriptora i il·lustradora. El següent àlbum no només mantenia l’estil de les il·lustracions de l’anterior sinó que també es mantenia fidel al títol. Així, El segle més nou del món aparegué, amb text de Teresa Duran, com un homenatge a un nou segle. En 2002, la mateixa editorial acull El desig de la Lluna. Encara que de producció breu, la seua obra té molts premis i mencions com el primer Premio Nacional de Ilustración (MECD) o el Premi al millor llibre il·lustrat (Generalitat Valenciana).

Encara que si el lector vol una informació més detallada de la trajectòria de l’autora el remetem al magnífic i complet intertext http://www.montsegisbert.com.

Montse Gisbert és també l’autora del text i de les il·lustracions de Les petites (i grans) emocions de la vida. En un primer colp d’ull, queda clar que no es tracta d’una narració ni de cap conte. De fet, difícilment encaixa en cap gènere habitual en la literatura infantil. Però el podríem descriure com un conjunt de petites anotacions que es deixen embolcallar per un estil poètic i que s’hi acompanya de bones i suggerents il·lustracions.

Però si vosté, lector, exigira que li fera una major aproximació al llibre que tinc a les mans, aleshores parlaríem de definicions poètiques sobre sentiments comuns i coneguts que podrien conformar un petit diccionari d’ús quotidià sobre el sentir humà.

Encara que les definicions poc dirien si no fóra per les il·lustracions que les completen i que al llarg de les trenta-quatre propostes fa funcions diferents. En la majoria de les ocasions complementen la definició donada com quan parla de la valentia (“Tenir valentia, no tenir por. Atrevir-nos a fer una cosa per primera vegada. Caminar sols, plantar cara a tot el que és deconegut és més fàcil amb l’ajuda de la mare”) i ens mostra un bebé que comença a caminar protegit per la figura atenta de la mare mentre al fons observem el bressol, el lloc conegut que s’abandona.

Altres vegades, les definicions plantegen un lloc ampli que pot ser interpretat en situacions i edats diferents mentre la il·lustració concreta i interpreta el món obert del text. És com si l’autora del text obrira un ventall de possibilitats que es particularitza des de la visió de l’autora/il·lustradora. Per exemple, en la definició de la por es diu: “Quan un sentiment d’inquietud ens recorre tot el cos, les cames es relaxen, el cor s’accelera i els calfreds ens fan tremolar les dents... ¡Això és que estem espantats, estem morts de por!”. La multitud de mons que obre el text es tanca en la il·lustració on un doctor que sembla gegant té a les mans una injecció enorme sota la mirada poregosa d’un nen que plora.

Encara que totes les il·lustracions concreten els sentimients en un món poblat de nens, admet qualsevol lector perquè les situacions triades són comunes a tots. Bé des del present o des del record. A més, les línies infantils acompanyades pels petits objectes que moblen cada pàgina, els colors i sobretot les expressions de les cares proposen un univers personal de les sensacions, fàcilment compartible. Un regal de nadal recomanable per a qualsevol edat per compartir en un moment d’il·lusió.

Gemma.Lluch@uv.es

ESCRIT AVUI

Alice Calaprice (ed.)
Querido profesor Einstein
Gedisa, Madrid, 2003. 205 pàgs.

Aquest epistolari sorprenent està prologat per Evelyn Einstein, néta del cèlebre científic i conté, a més, una biografia, una cronologia i un assaig sobre la filosofia d’Albert Einstein. Les pàgines de Querido profesor... reuneixen una recopilació de cartes que els xiquets van remetre a un dels savis més il·lustres del segle XX. Les cartes dels infants formen part de projectes escolars o simplement estan provocades per la curiositat o la instigació de les famílies, però en totes hi està present la curiositat, la diversió o la tendresa. Per la seua banda, les respostes d’Einstein ens mostren la cara més humana d’un personatge públic que gaudia molt de la companyia i el joc amb els més menuts. El volum va acompanyat de fotografies, algunes inèdites, que mostren la cara més planera d’un Einstein sempre pròxim als xiquets.

Quaderns d’Educació Contínua, 9
Una formació de persones adultes a distància
Centre de Recursos i Educació Contínua, Xàtiva, 2003. 193 pàgs.

Aquesta publicació del Centre de Recursos i Educació Contínua de Xàtiva dedica la seua carpeta a la formació de persones adultes a distància, amb treballs d’Andrew Feenberg (ensenyament on-line), Margarita Victoria (Freire a la web), Agustí Pascual (anàlisi de l’IVADED) i Manuel Área (noves tecnologies i educació a distància). Área insisteix en la importància dels pressupòsits ideològics, més que en els pedagògics, per a respondre als reptes que planteja la formació a distància a través de noves tecnologies: “el mercat, per ell mateix, és incapaç de donar respostes a l’increment de demanda formativa (...), d’articular un projecte adequat i vàlid per a construir un model democràtic i solidari de societat de la informació”. El volum es completa amb articles de Pere Polo, Anna Maria Piussi, José Beltrán i Lluís Maria Xirinacs, entre altres.

Hartmut von Hentig
¿Por qué tengo que ir a la escuela? Cartas a Tobías
Gedisa, Madrid, 2003. 123 pàgs.

Els xiquets i les xiquetes solen preguntar: “¿Per què he d’anar a l’escola?”. En acomiadar-se del seu nebot Tobías, Hartmut von Hentig, autor del llibre, promet contestar-li. «Defensa les teues exigències i les teues opinions, no et deixes dominar, no permetes que t’obliguen, que et monopolitzen o que t’adormen. Vas a passar-te en una escola i d’altres centres de formació entre catorze i vint anys. ¡Això és molt de temps!».
Carta a carta, aquest pedagog alemany li conta a Tobías com els xiquets no només aprenen matemàtiques o geografia, sinó també a conéixer’s ells mateixos i a viure en societat. El text conté propostes valuoses per a les famílies i el professorat, atés que per a l’autor, la idea que l’escola otorga el carnet de ciutadà mostra la importància que per a ell té educar per a la responsabilitat.

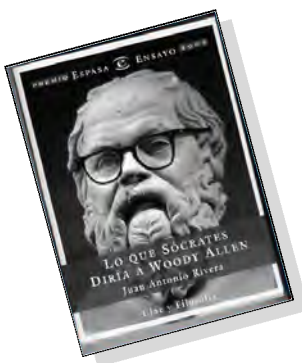

Juan Antonio Rivera
Lo que Sócrates diría a Woody Allen
Espasa Calpe, Madrid, 2003.
326 pàgs.

El prestigiós premi Espasa d’assaig ha recaigut enguany en aquesta obra que en paraules de Fernando Savater, membre del jurat, “és un llibre cult, intel·ligent i ple d’idees, que es serveix d’un mitjà tan popular com el cine per a fer assequible la problemàtica filosòfica al lector comú, un llibre útil per a perdre-li el respecte a la filosofia”. Juan Antonio Rivera repassa algunes situacions i imatges de pel·lícules conegudes per a explicar alguns conceptes filosòfics en una trama que embasta de manera amena i didàctica ambdues perspectives. Ben escrit, senzill, profund i divertit, el volum permet que el lector comprenga conceptes que, com diria Allen, “sempre hagués volgut saber, però no s’atrevia a preguntar”. Rivera és professor de Filosofia en l’institut Forat del Vent, de Cerdanyola (el Vallés).

Vicent Escrivà
Els xiquets i la llengua
Denes, València, 2003. 453 pàgs.

Impulsat per la seua subdirectora, Maria Consuelo Reyna, el diari Las Provincias va publicar des de gener de 1975 fins a maig de 1976, amb la coordinació de Lluc Morant —pseudònim de Vicent Escrivà— i l’assessorament de Manuel Sanchis Guarner, el curs de valencià “Els xiquets i la llengua”, Transcorreguts més de 25 anys, el curs ha sigut qualificat de “gran èxit i trascendental per a l’inici en la llengua de molts dels xiquets valencians” (Emili Casanova, al pròleg). La recuperació d’aquesta obra, publicada en un context social i històric molt més difícil que l’actual, és un homenatge als centenars d’autors i autores dels textos lliures i de les il·lustracions, alumnes que aprofitaren el curs —amb un molt bon nivell lèxic i didàctic— per a fer les primeres passes en l’aprenentatge de la llengua.

L'atenem al valencià

1983-2003. Vint anys de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià

Encara tinc força?

Totes les llengües tenen la seua història i aquesta sempre va lligada a etapes d'esplendor i decadència. El valencià no ha estat alié a aquesta evolució, no cal més que fer una passejada per la història lingüística recent per assabentar-nos-en, i per veure que, malauradament, els seus millors moments ens són molt llunyans o, encara, ens és difícil retrobar-los. Després d'un llarg període de decadència pel que fa a l'ús social del valencià, l'any 1983 es va publicar la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV), la qual va possibilitar un nou marc de convivència entre els valencians i la seua llengua, i va crear grans expectatives: per fi el valencià estaria present en l'escola, en l'administració pública i en els mitjans de comunicació.

JULIÀ-VICENT REY NICOLÀS

El poble valencià, mitjançant els seus organismes institucionals, havia declarat el valencià llengua oficial del seu territori, i en aquell precís moment, adquiria un compromís per convertir-la en una llengua d'ús normal, una llengua útil i necessària per a tot, imprescindible per a estudiar a l'escola, per a accedir a la major part dels mitjans de comunicació de masses, per a relacionar-se amb l'administració, per a comunicar-se amb els individus de la seua comunitat cultural. Era el moment en què la societat valenciana es comprometia a no deixar que mai ningú poguera conculcar els seus drets lingüístics.

L'ensenyament

En referir-se a l'ensenyament, la llei deia: "Al final dels cicles educatius, i qualsevol que haja sigut la llengua habitual en iniciar els estudis, els alumnes han d'estar capacitats per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat amb el castellà" (article 19.2).

Per a acomplir això l'administració valenciana va optar per combinar dos models, el d'incorporació progressiva (castellà i valencià són estudiats i utilitzats com a llengua vehicular en l'ensenyament) i el d'ensenyament en valencià (les dues llengües són matèria d'estudi i el valencià és la llengua vehicular de l'ensenyament).

La coexistència de tots dos models en el nostre sistema educatiu ha estat, i és, alta en tot el territori de predomini lingüístic valencià. No hi cap la possibilitat, des del punt de vista legal i normatiu, d'un ensenyament monolingüe. Els centres educatius i l'alumnat que hi assisteix han d'utilitzar el valencià com a llengua vehicular en un mínim de dues àrees no lingüístiques. Així i tot, després de vint anys de Llei d'Ús, només dos alumnes de cada deu estudien en valencià, segons destaca l'informe de l'any 2003 sobre l'ensenyament en valencià realitzat per l'STEPV-Iv.

Amb l'arribada del PP a la Generalitat les enquestes triennals han estat suprimides. De sobte, se n'ha anat la llum

La perspectiva no és tan satisfactòria pel que fa als centres ubicats en poblacions de predomini lingüístic castellà, els quals havien d'elaborar un programa per tal d'establir les condicions mínimes de sensibilització en el centre i en l'entorn sociocultural i poder fer efectiu el manament de l'article 19.2 esmentat. Aquesta mesura de sensibilització lingüística per a assegurar la integració col·lectiva dels valencians —aleshores raonable i perfectament comprensible—, és la mateixa que ara, vint anys després de l'aprovació de la Llei continua proposant l'administració, la qual cosa demostra la seua ineficàcia o, probablement, les seues veritables intencions: la desvertebració enfront de la integració col·lectiva.

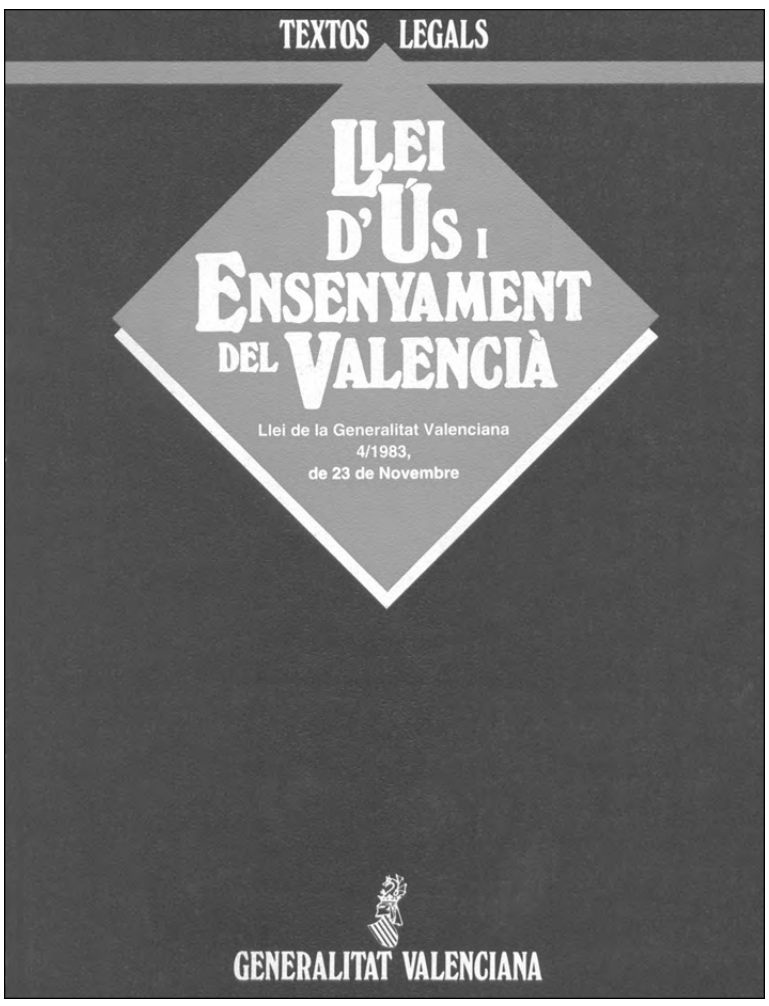

Primera edició de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià

Els mitjans de comunicació

Pel que fa als mitjans de comunicació de masses la llei assenyala que les institucions valencianes tenen l'obligació d'assegurar i potenciar l'ús normal del valencià en tots els mitjans de comunicació públics. Això s'ha fet de manera molt feble i, pitjor encara, amb reculades. N'hi ha prou amb fer una ullada a l'actual programació i llengua que empra Canal 9-RTVV per a comprovar-ho.

Tanmateix, la LUEV en el seu article 7é, indica: "El valencià, com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, ho és també de la Generalitat i de la seua Administració pública, de l'Administració local i de les altres corporacions i institucions públiques dependents d'aquelles". Ara bé, només l'1% dels llocs de treball de l'Administració autonòmica tenen com a requisit el coneixement del valencià, segons demostra l'estudi realitzat per l'STAPV-Iv en octubre del 2000 sobre la catalogació dels 16.500 llocs de treball de l'Administració del Consell de la Generalitat Valenciana.

En desembre de 1992, es publicava la penúltima enquesta rigorosa sobre el valencià (SIES), a càrrec del prestigiós sociòleg Rafael L. Ninyoles, i els seus resultats no eren gens afalagadors per a les polítiques oficials de normalització: la presència del valencià en l'escola, en els mitjans de comunicació i en l'administració era major que mai, però els indicadors de fixació d'ús social eren clarament recessius, i molt pessimistes pel que feia als segments d'edat més jove. L'any 1995, aquesta mateixa enquesta consolidava les dades pel que fa al coneixement del valencià, però també els indicadors de retracció de l'ús que es detectaven el 1992. Mai no hi havia hagut un major nivell de coneixement del valencià, era cert, però tampoc mai no havia estat tan gran la deserció lingüística. D'aleshores ençà ja no hem pogut saber com han evolucionat aquests indicadors. Amb l'arribada del PP a l'Administració valenciana les enquestes SIES triennals han estat suprimides d'un colp en sec. De sobte se n'ha anat la llum.

Hem de guanyar nous parlants per a la llengua, i que el valencià assolisca una presència d'avantguarda en l'àmbit de les noves tecnologies

L'anàlisi dels resultats provisionals del cens de 2001 també confirma aquesta tendència. Per una banda, augmenta la competència lectora i escriptora dels valencians, però minva la competència oral, i fins i tot, si comparem aquestes dades amb les del cens de 1991, trobem un descens del 3,6% quant a la població que sap parlar valencià. Aquests resultats provisionals només aporten una dada esperançadora: els xiquets i els adolescents són el grup de població amb un major percentatge de valencianoparlants.

Una nova situació

Mentrestant, la societat valenciana ha assistit amb resignació i amb un cert conformisme a una situació de bilingüisme social substitutori i assimilacionista sense indicis de redreçament. La diglòssia creix, continuem sense resoldre el conflicte lingüístic, el valencià resisteix per sobreviure i recula inexorablement mentre que la llengua de l'estat es configura com un idioma expansiu que li usurpa tots els àmbits d'ús. El valencià continua sent, després de vint anys de la llei, la llengua minoritzada al País Valencià.

I ara, què ens cal fer? Com sempre, seguir lluitant per la normalització del valencià en tots els àmbits d'ús perquè nosaltres, encara que no tenim vint anys, sí que tenim forces i potser ara n'hem de tenir més que mai perquè el futur ens presenta nous reptes.

A casa nostra, iniciem el segle XXI amb la presència novedosa de dos fenòmens cabdals, la immigració i Internet, on caldrà incidir per tal de capgirar l'ús del valencià. Haurem de guanyar nous parlants per a la llengua i haurem de procurar que el valencià assolisca una presència d'avantguarda en l'àmbit de les noves tecnologies de la informació, tant pel que fa a l'ús com per a la creació d'un programari específic.

Coordinador de Política Lingüística. STEPV-Iv